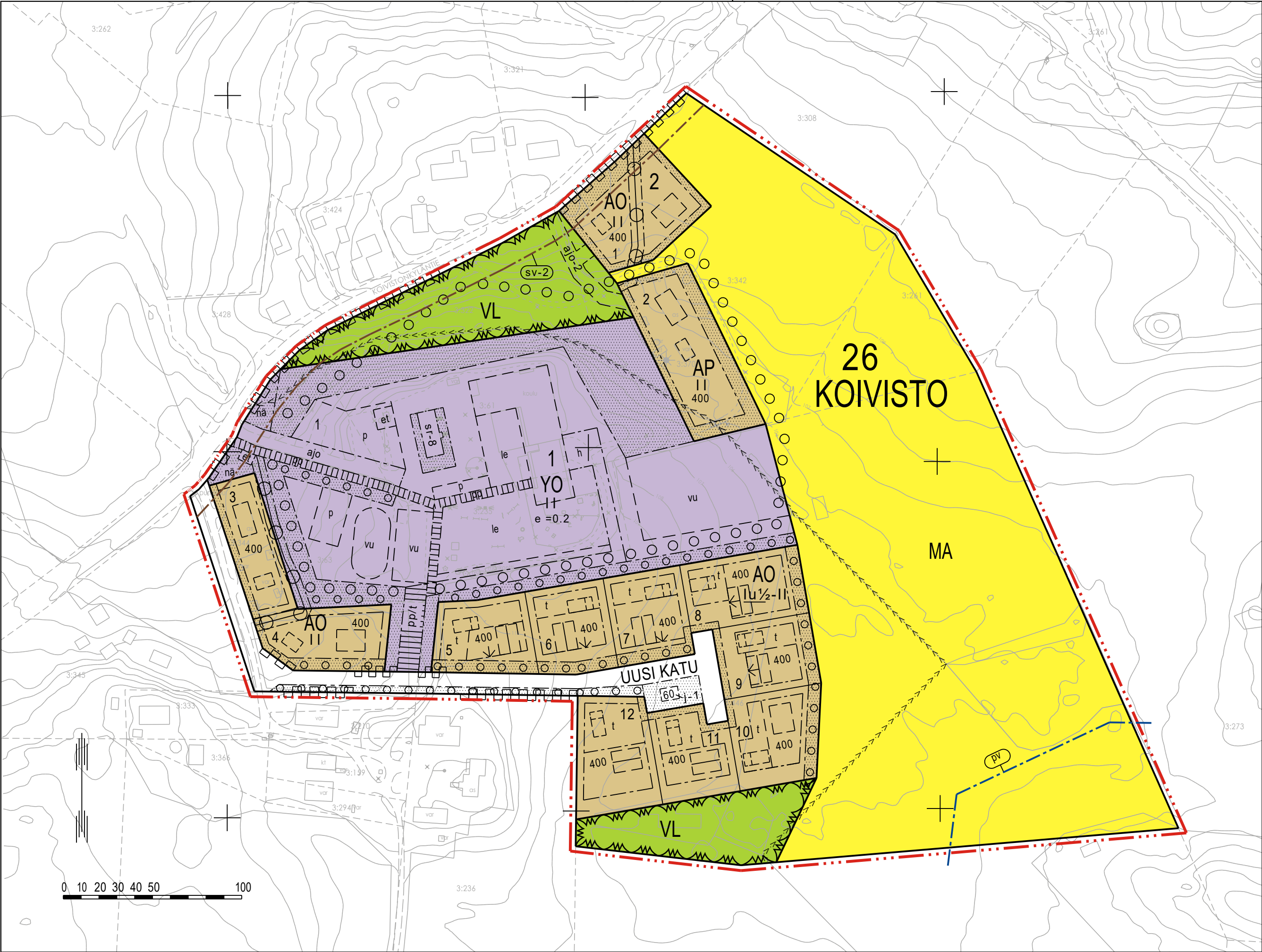

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

AP	Asuinpientalojen korttelialue.
AO	Erillispientalojen korttelialue.
YO	Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.
	Lähivirkistysalue.
MA	Maisemallisesti arvokas peltoalue.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen osa-alueen raja.
	Ohjeellinen tontin/rakennuspaikan raja.
26	Kaupungin- tai kunnanosan numero.
KOI	Kaupungin- tai kunnanosan nimi.
2	Korttelin numero.
8	Ohjeellisen tontin/rakennuspaikan numero.
UUSI KATU	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
400	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
I I	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
I I	Alleviivattu roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan pienimmän sallitun kerrosluvun.
1/2 k I	Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
I u 1/2	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
e =0.16	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.
	Rakennusala.
	Jätteiden keräilyä varten varattu alueen osa, joka on aidalla tai istutuksin erotettava muusta piha- tai puistoalueesta.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.

	Ohjeellinen, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.
	Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.
	Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.
	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen osa.
	Istutettava alueen osa.
	Ohjeellinen tulvareitti.
	Säilytettävä/istutettava puurivi.
	Katu.
	Ulkoulireitti.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.
	Ajoyhteys.
	Ajoyhteys. Yhteys sitova, sijainti ohjeellinen.
	Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.
	Pysäköimispaikka.
	Näkemäalueeksi varattu alueen osa. Alueella pitää huolehtia liikenneturvallisuuden kannalta riittävän näkymän säilymisestä.
	Johtoa varten varattu alueen osa.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
	Suojeltu rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
	Suojavyöhyke. Koiviston museotien ympäristö. Tien ympäristössä tulee noudattaa Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmaa (2013, ELY). Uudet liittymät tulee liittää oleviin tieliittymiin tai sopeuttaa museotiehen hienovaraisesti. Suoja-alueen puuston ja pensaston raivaaminen liikenneturvallisuuden ja näkemien kannalta sallitaan. Suojavyöhykkeen maaperään kohdistuvissa toimenpiteissä ja tietä koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
	Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa
Rakentamisesta vapaat tontin osat tulee istuttaa ja pitää huolitellussa kunnossa. Leikki- ja oleskelualueet sekä tontin autopaikotus on erotettava muusta piha-alueesta istutuksin. Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla. Alueiden toteutuksessa tulee huomioida esteettömyys. Pihasuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Uudisrakennuksien muotokieli, julkisivumateriaalit ja -väryitys tulee sopeuttaa Koiviston kylän historialliseen rakennuskantaan ja kaukomaisemaan.

Rakennustapaohje
Korttelin 1 erillispientalontonteilla 5-12 on voimassa sitova rakentamistapaohje. Rakentamistapaohje on ohjeellinen muilla koulun ympäristön asuintonteilla.

Hulevedet
Hulevesien imeytys tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Pysäköinti
Autopaikkojen vähimmäismäärät:
- AO-tontit 2 ap/tontti
- YO-tontti 1 ap/50 k-m² tai 1 ap/työntekijä

Korttelialueet
YO-korttelialue
Koulun piha ja ympäristö tulee pitää hoidettuna, avonaisena ja turvallisena. Koulua kiertävä ulkoilureitti tulee valaista. Oppilaiden saapuminen jalan ja pyörillä tulee järjestää risteämättä pihan ajoneuvoliikenteen kanssa. Leikki- ja urheilualueet tulee selkeästi erottaa saattoliikenteen vaatimasta alueesta istutuksin. Leikkialueilla tulee säilyttää tai istuttaa nurmea, puita ja pensaita. Koulun ja erillispientalontonttien väliselle sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/15 m tiheydellä.

Peltoalueet
Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet tulee säilyttää avonaisena ja viljelyskäytössä. Pellolle saa talvisin ajaa hiihtoladun yleiseen käyttöön.

AO-korttelialueet
Asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Rakennuskannan tulee sopia värykseltään ja muodonannollisesti Koiviston kylän kulttuurimaisemaan. Tonttien rakentuuessa uuden tonttikadun varrelle tulee istuttaa koivukuja. Tonttien peltoalaan rajoittuville sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/15 m tiheydellä.

Lähivirkistysalueet
Lähivirkistysalueet tulee säilyttää puustoisena, aluskasvillisuudeltaan matalana ja luonnon monimuotoisuutta tukevin viheralueina. Hyväkuntoiset suuret puut tulee lähtökohtaisesti säilyttää. Lähivirkistysalueille saa toteuttaa yleisiä ja koulutoimintaa palvelevia virkistys- ja urheilutoimintoja.

ÄÄNEKOSKI		Diaarinumero 305/10.02.03/2025	
KOIVISTON KOULUN ASEMAKAAVA		Mittakaava 1:2000	
		LUONNOS	
Kaupunginosa: 26. Koivisto			
Asemakaavan laatiminen koskee kiinteistöjä:			
992-454-3-235	NIKULA	992-454-3-428 (osa)	PUROLA
992-454-3-261/3 (osa)	ETELÄRINNE II	992-454-3-446 (osa)	KOIVISTONPELTO
992-454-3-322/3	UUSITALO	992-454-3-61	KOIVULA
992-454-3-342	SAVIKKO	992-454-3-63	LEHTOLA
992-454-3-344	TUOMAALA	992-454-3-69	LEPISTÖ
992-454-3-345/3 (osa)	MÄENPÄÄ	992-454-3-74	VIERTOLA
992-454-3-370	PUROLA		
Asemakaavalla muodostuu: 26. kaupunginosa Koivisto 26. kaupunginosan korttelit 1 ja 2, lähivirkistys-, katu- ja peltoaluetta.			
Asemakaava-alueella on ohjeellinen tonttijako.			
Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset. ___.___.2026 Maanmittausinsinööri Jarmo Penttinen			
KÄSITTELYT		Päiväys 3.11.2025 Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus	
Vireilletulo kh 28.4.2025 MRA 30 § nähtävillääolo ___.___. - ___.___.2025 MRA 27 § nähtävillääolo ___.___. - ___.___.2026 Hyväksyminen Voimaantulo		Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus	
		Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi	
Tämä kaavakartta on Äänekosken kaupungin _____ ___.___.2026 §___ hyväksymän päätöksen mukainen.			Asemakaavatunnus 992 26/1
Äänekoskella ___.___.2023		Hallintosihteeri Tuula Ruuska	

KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVA

KAAVASELOSTUS

LUONNOS

3.11.2025

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: __ . __.2026

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 3. PÄIVÄNÄ MARRASKUUTA 2025
PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan laatiminen koskee kiinteistöjä:

992-454-3-235 NIKULA	992-454-3-428 (osa) PUROLA
992-454-3-261 (osa) ETELÄRINNE II	992-454-3-446 (osa) KOIVISTONPELTO
992-454-3-322 (osa) UUSITALO	992-454-3-61 KOIVULA
992-454-3-342 SAVIKKO	992-454-3-63 LEHTOLA
992-454-3-344 TUOMAALA	992-454-3-69 LEPISTÖ
992-454-3-345 (osa) MÄENPÄÄ	992-454-3-74 VIERTOLA
992-454-3-370 PUROLA	

Asemakaavalla muodostuu:

26. kaupunginosa Koivisto

26. kaupunginosan korttelit 1 ja 2, lähivirkistys-, katu- ja peltoaluetta.

Alueella on ohjeellinen tonttijako.

Kaavan nimi	Koiviston koulun ympäristön asemakaava
Kaavan päiväys	3.11.2025
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus Kaavasuunnittelija Carita Kosonen Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Kaupunginhallitus 28.4.2025 Ilmoitus vireilletulosta 7.5.2025 sähköinen ilmoitustaulu sekä paikallis- lehdet (<i>Pikkukaupunkilainen</i> , <i>Äänekosken Kaupunkisanomat Äks</i>)
Nähtävillä	Kaavaluonnos __. __. __.2025 (MRA 30 §) Kaavaehdotus __. __. __.2026 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __. __.2026

Kuva 1. Suunnittelualan sijoittuminen Äänekosken Koiviston ja Hirvaskankaan alueelle.

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnitteluna on Äänekosken Koiviston kylällä sijaitseva Koiviston koulun ja päiväkodin lähiympäristön alue. Suunnitteluala sijaitsee noin 15 km Äänekosken keskustasta etelään, kantatien 69 pohjoispuolella. Alue sijoittuu Hirvaskankaan palvelukeskittymästä koilliseen n. 3 km etäisyydelle. Suunnitteluala rajautuu pohjoisosastaan museotieksi määritellyn Koivistonkyläntiehen. Koulun ja päiväkodin rakennusten lisäksi suunnittelualueella on maaseutumaista pientalokantaa, viljelysalaa ja metsäpaloja. Koulun lähiympäristössä on lisäksi osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia pientalotontteja. Suunnittelualan pinta-ala on noin 14,3 ha, mikä voi tarkentua suunnittelun edetessä. Suunnittelualan sijainti ja rajausta on esitetty alla. Rajausta voi täsmentyä suunnittelun edetessä.

1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus

Koiviston koulun ympäristön asemakaava

Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien tarkempi suunnittelu on osa asemakaavatyötä. Asemakaavan tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että kaikki tarpeelliset toiminnot olisivat sijoitettavissa koulun ympäristöön. Kulkuyhteydet tonteille ja koulun saattoliikenteen sujuvuus ratkaistaan asemakaavoituksella.

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1. Tunnistetiedot	1
1.2. Kaava-alueen sijainti	2
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus	2
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	4
1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista	4
2. TIIVISTELMÄ	5
2.1. Kaavaprosessin vaiheet	5
2.2. Asemakaava	5
2.3. Asemakaavan toteuttaminen	5
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	6
3.1. Alueen yleiskuvaus	6
3.2. Luonnonympäristö	7
3.3. Rakennettu ympäristö	14
3.4. Maanomistus	18
4. SUUNNITTELUTILANNE	19
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	19
4.2. Maakuntakaava	19
4.3. Yleiskaava	19
4.4. Asemakaava	21
4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset	21
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	22
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve	22
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	22
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö	22
5.3.1. Osalliset	22
5.3.2. Vireilletulo	22
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	22
5.3.4. Viranomaisyhteistyö	23
5.4. Asemakaavan tavoitteet	24
5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	24
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	24
5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu	27
6. ASEMAKAAVAN KUVAUS	27
6.1. Kaavan rakenne	31
6.1.1. Mitoitus	31
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	32
6.3. Aluevaraukset	32
6.4. Kaavamerkinnot ja -määräykset	33
6.5. Nimistö	34
7. KAAVAN VAIKUTUKSET	35
7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	35
7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne	35
7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö	35
7.4. Liikenne	36

7.5.	Sosiaaliset vaikutukset	36
7.6.	Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen	36
7.7.	Taloudelliset vaikutukset.....	36
8.	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	37

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake (ehdotusvaiheessa)
3. Vuorovaikutusraportti (ehdotusvaiheessa)
4. Luontoselvitys (Latvasilmu osk, 2025)
5. Koiviston koulun ympäristön rakennustapaohje (ehdotusvaiheessa)

1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

- 1) Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksen aineisto 2018
- 2) Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016
- 3) Rakenneyleiskaava 2016 aineisto (oikeusvaikutukseton)
 - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 maisemaselvitys (kartta-aineisto), Äänekosken kaupunki, Anna-Kaisa Aalto, 2006
 - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 luontoselvitys, Suunnittelukeskus Oy, 2006

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessaan 28.4.2025 § 107. Kaavoitusahanke kuulutettiin vireille 7.5.2025 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä.

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin AKL 62 §:n ja AKL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 7.5. – 6.6.2025 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua (AKL 66 §) ei ollut tarpeen järjestää.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __. __. 2025 § __ asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnos pidetään nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla __. __. – __. __. 2025 välisen ajan (AKL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä __ lausuntoa ja __ mielipidettä.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __. __. 2026 § __ asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __. __. 2026 § __pitämässään kokouksessa.

2.2. Asemakaava

Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien tarkempi suunnittelu on osa asemakaavatyötä. Asemakaavan tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että koulun ympäristöön kaikki tarpeelliset toiminnot olisivat sijoitettavissa. Suunnittelualue kattaa Koiviston kyläkoulun ja päiväkodin toiminnallisen alueen sekä niiden lähiympäristön. Alueella on voimassa Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava, jossa suunnittelualueen ympäristöön on ympärivuotisen asumisen aluetta, palveluiden ja hallinnon aluetta, sekä maisemallisesti arvokasta peltoaluetta,

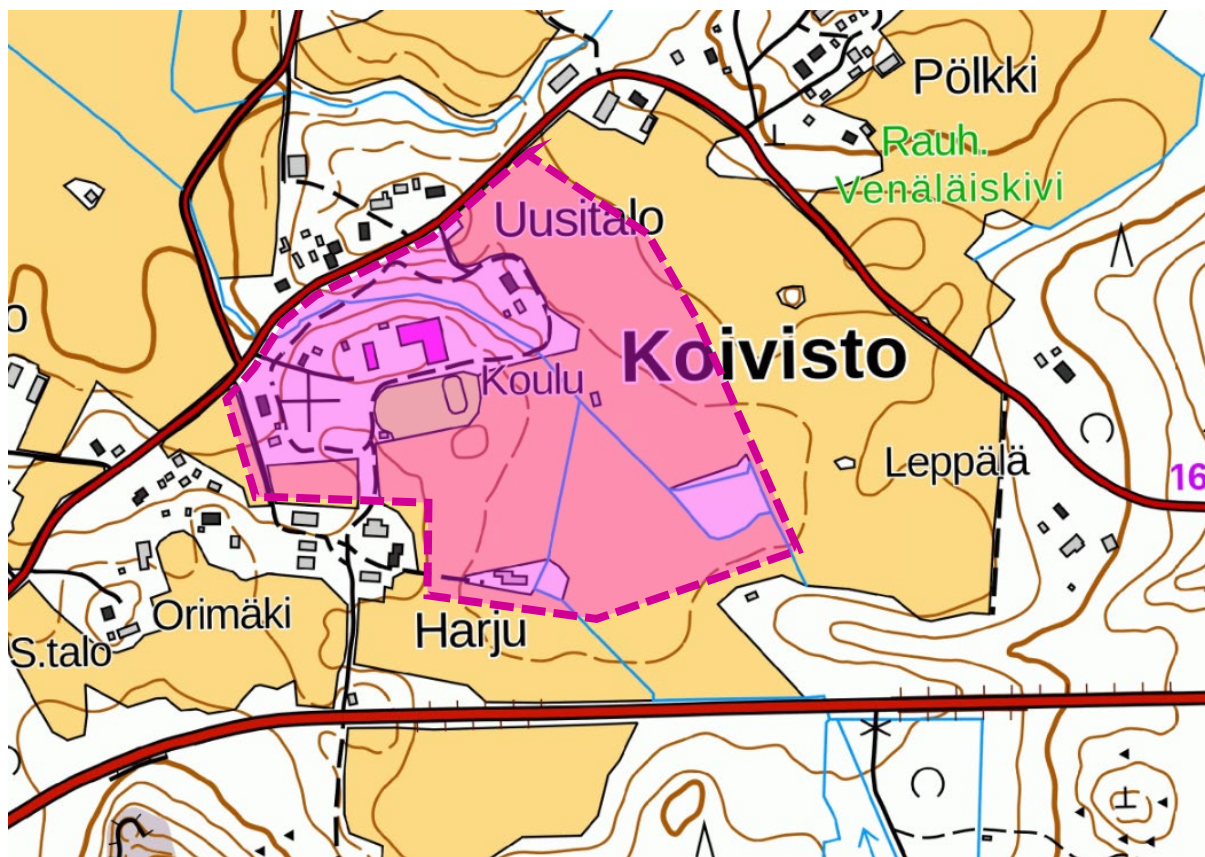
2.3. Asemakaavan toteuttaminen

Kaavan toteuttaminen voi käynnistyä kaavan saatua lainvoiman. Asemakaavan toteuttamisesta vastaa katujen ja virkistysreittien osalta Äänekosken kaupunki. Asemakaava-alueella on ohjeellinen tonttijako.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualueena on Äänekosken Koiviston kylällä sijaitseva Koiviston koulun ja päiväkodin lähiympäristön alue. Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Äänekosken keskustasta etelään, kantatien 69 pohjoispuolella. Alue sijoittuu Hirvaskankaan palvelukeskittymästä koilliseen n. 3 km etäisyydelle. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosastaan museotieksi määritellyyn Koivistonkyläntiehen. Koulun ja päiväkodin rakennusten lisäksi suunnittelualueella on maaseutumaista pientalokantaa, viljelysalaa ja metsäpaloja. Koulun lähiympäristössä on lisäksi osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia pientalotontteja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 14,3 ha. Suunnittelualueen sijainti ja rajausta on esitetty alla. Rajausta ja suunnittelualueen pinta-ala voivat täsmentyä suunnittelun edetessä.

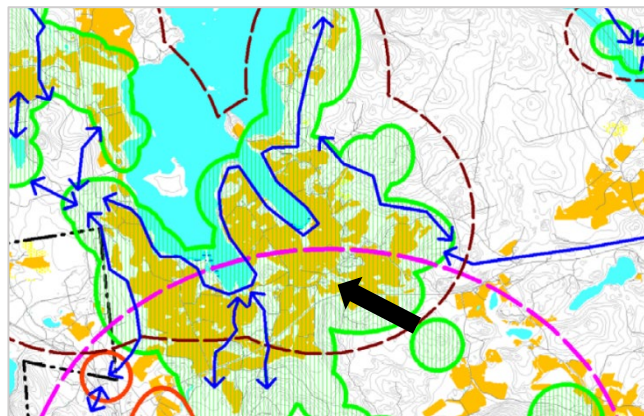

Kuva 2. Peruskartalla näkyy rakentunutta ympäristöä. Suunnittelualue korostettu magentalla.

Äänekosken Koivisto on maaseutumainen tienvarsille muodostunut kylämäinen asuinkeskittymä. Maisemaa määrittävät kumpuilevat peltoaukeat ja metsäkaistaleet, sekä maaseutumaiset asuinpihapiirit. Ympäristössä on säilynyttä historiallista rakennuskantaa, uudempia erillispientaloja sekä aktiivista maataloutta. Suunnittelualueelle sijoittuu v. 1915 rakennettu suojeltu koulurakennus. Alueelle on rakennettu uusi koulun- ja päiväkodin rakennuskokonaisuus vuosina 2019-2024, jonka paikalta on purettu kivirakenteinen vuonna 1951 rakennettu koulurakennus.

3.2. Luonnonympäristö

Äänekosken ja Suolahden taajamien ekologista verkostoa on tarkasteltu rakenneyleiskaavan 2016 valmistelun yhteydessä. Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan (2018) yhteydessä on hyödynnetty aiemmin laadittuja luontoselvityksiä, jonka mukaan arvokkaat luonto- ja maisemakohteet on jätetty rakentamisesta vapaaksi. Suunnittelualueelle on toteutettu tarkentava luontoselvitys kesällä 2025.

Karttaselite

- Ekologisesti erittäin merkittävä vyöhyke
- Ekologisesti erittäin merkittävä ydinalu
- - - Ekologisesti merkittävä vyöhyke
- Ekologisesti merkittävä ydinalue
- ↔ Ekologinen käytävä

Kuva 3. Ote Rakenneyleiskaavan 2016 liitteestä 3 Äänekosken–Suolahden taajamien ekologinen verkosto (Suunnittelukeskus Oy 2006). Suunnittelualue osoitettu nuolella.

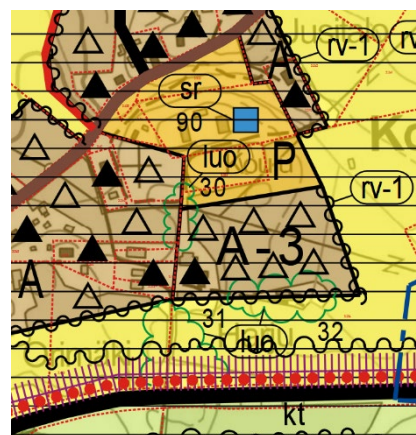
 Arvokas luontokohde

Kuva 4. Ote Rakenneyleiskaavan 2016 liitteestä 1 Arvokkaat luontokohteet (Suunnittelukeskus Oy 2006). Suunnittelualue osoitettu nuolella.

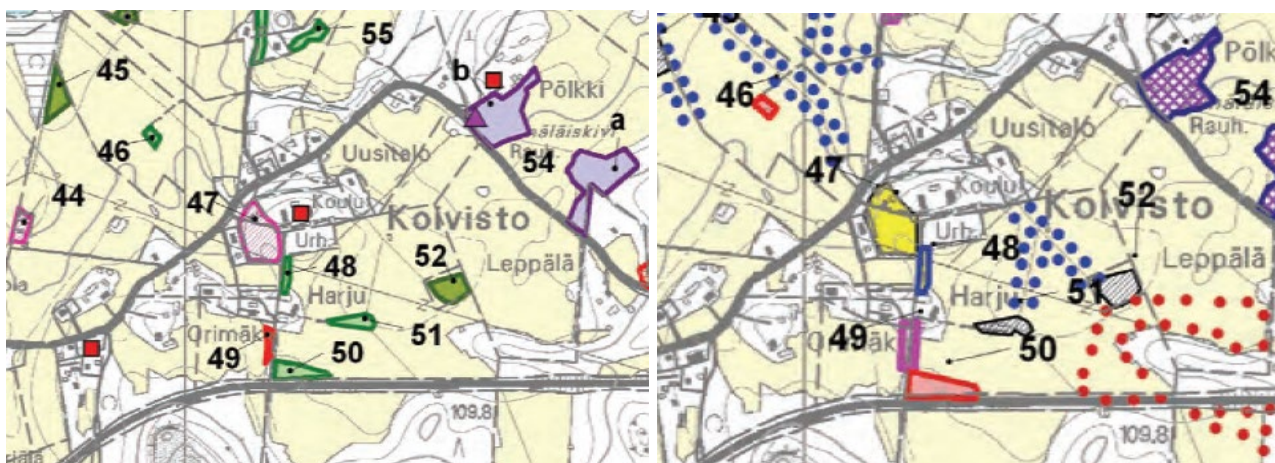
Rakenneyleiskaavan 2016 yhteydessä laaditussa ekologisen verkoston tarkastelussa Niiniveden rantaympäristö on ekologisesti merkittävää vyöhykettä ja ydinaluetta. Suunnittelualue sijoittuu myös etelästä ulottuvaan erittäin merkittävään ekologiseen vyöhykkeeseen. Alueelle ei ole osoitettu ekologia käytäviä.

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavassa (2018) kaavakartalle merkittyy suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvia arvokkaita luontokohteita ovat luo-kohteet 30-32: luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Kohdeluettelon mukaan selvityksiin perustuvat kohteet ovat 30. Kivirauniot, 31. Lehtomainen kangas ja 32. Suohautakosteikko.

Osayleiskaavan kaavaselostuksessa annetaan koulun ympäristönhoidolle suositus: *Koulun ympäröivää metsikköä on hoidettava varoen ja muun muassa kolopuut ja isot komeat puut tulee säilyttää ja koulunpihalle olisi hyvä perustaa keto.*

Kuva 5. Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta. Suunnittelualueelle sijoittuvat luo-kohteet 30, 31 ja 32.

Kuva 6. Lumo-kohteet ja hoitosuosituksat maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelmassa 2004. Kohteet 47-51 koskevat suunnittelualuetta.

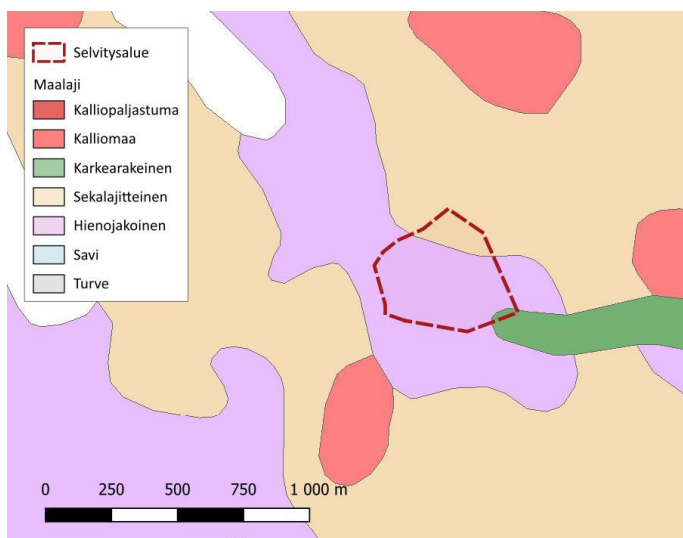
Luontoselvitykset

Suunnittelualueelle toteutettiin kattavan luontoselvitys kesän aikana 2025. Luontoselvityksen laati Latvasilmu Oy.

Maaperä ja vesistö

Maaperä on selvitysalueen laaksossa hienojakoista ainesta. Pohjoisosassa alkaa moreenialue ja aivan itäkärkeen ulottuu Haukkavuoren harjujakson karkealajitteista ainesta. Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia. Näistä lähin Hitonhaudan kallioalue (KAO090150) sijaitsee noin 12.7 km etäisyydellä.

Selvitysalueella ei ole järviä tai lampia. Alueen halkoo etelästä tuleva purolinja. Alueen eteläosassa puro kulkee kaivettuna pelto-ojana. Koulurakennusten tuntumassa puro muuttuu ainakin osin luonnon-tilaisen kaltaiseksi. Kohde on kuvattu tarkemmin kasvillisuuskuvausissa. Muut pintavedet ovat peltojen ojalinjoja.

Kuva 7. Ote luontoselvityksestä (Latvasilmu osk).

Selvitysalueen itäkärkeen ulottuu Kapeenkylän pohjavesialue (0999201) joka on luokassa 2 Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Alueella on suojelusuunnitelma, joka tulee huomioida kaavan laadinnassa. Selvitysalueella ei todettu lähteitä tai pohjavesivaikuttavia elinympäristöjä.

Luontotyytit ja kasvillisuus

Selvitysalue on pitkäaikaisen ja intensiivisen ihmistoiminnan aluetta. Pääosa alueesta on peltoa ja huomattava osa muusta alueesta on erilaisia pihapiirejä. Puustoisia alueita on vain vähän lähinnä koulun lähialueella. Maaperä on kauttaaltaan jossain määrin muokattua ja täysin luonnon-tilaisia elinympäristöjä ei esiinny.

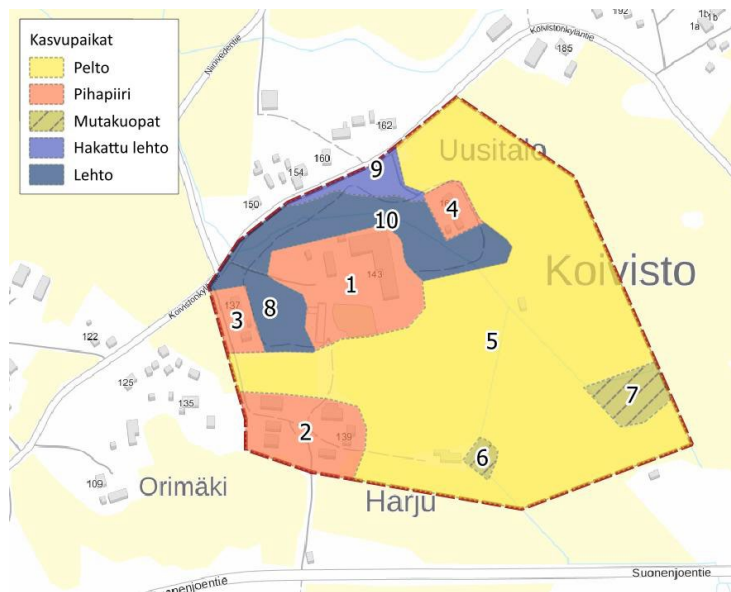
Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista eikä selvityksessäkään havaittu uhanlaista kasvilajistoa. Vieraslajiongelmia alueella on vaikea, ja etenkin jättipalsami on päässyt leviämään hallitsemattomasti.

Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kuvan 8 kartan mukaisesti numeroituna.

Kuviot 1–4. Rakennetut alueet. Koulu-keskuksen alue rakennuksineen ja pihamaaineen (1), Harjun tilakeskus (2) sekä alueen muut rakennetut omakotitontit (3 ja 4).

Kuvio 5. Selvitysalueen peltoauea. Kostein peltolohko on alueen kaakkoisosassa.

Kuvio 6. Vanha mutakuoppa-alue tai muu tarkoituksella kaivettu allas. Altaan pohjalla kasvaa esimerkiksi korpikaislaa, mesiangervoa ja nokkosta. Ympäröivällä vallilla on mäntyjen ja koivujen muodostamaa varttuvaa sekapuustoa. Allas oli kesän selvityksessä täysin kuiva.

Kuva 8. Ote luontoselvityksen kuvioista (Latvasilmu osk).

Kuvio 7. Edellistä laajempi melko tyypillinen vanha mudanottoalue ja todennäköinen entinen suo. Alueella on varttuvaa ja osin ikääntynyttäkin koivua. Lahopuuta on muodostunut hyvin runsaasti. Lajistossa esiintyy esimerkiksi korpiorvokkia, metsätähteä, käenkaalia, metsäkortetta, metsäalvejuurta, oravanmarjaa, tuomea, vehkaa, mustaherukkaa, sudenmarjaa, puna-ailakkia, metsäimarretta, kieloa, lillukkaa, korpi-imarretta, peltokortetta, mustikkaa, korpikaislaa, karhunputkea ja punaherukkaa. Vaikeasti tyypiteltävällä alueella kasvupaikka vaihtelee kuoppien pohjien kausikuivista allikoista ruohoturvekankaaseen ja paikoin tuoreeseen keskiravinteiseen lehtoon (OMaT).

Kohde arvoitettiin arvokkaaksi luontoalueeksi alimmassa luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteella ei ole luonnontilaisia luontotyyppejä. Kriteerinä on käytetty erityisesti koivulaho-puun jo nyt huomattava määrä, joka tulee tulevaisuudessa vielä lisääntymään merkittävästi. Peltujen ympäröivät lehtimetsäsaarekkeet ovat myös lintutiheydeltään korkeita. Alueen luontoarvojen säilymi-sen ratkaisee metsänhoito.

Kuvio 8. Vanha koulun pihapiiriin sijoittuva vahvan kulttuurivaikutteinen metsäkuvio, jossa kasvupaik- kana on lehtomaista kangasta (OMT), tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT). Puusto on varttuvaa ja osin iäkstäkin koivua. Kohde on tuoreelta hakattu hyvin harvaksi ja vanhat koivut on pääosin kaadettu. Yleisilme ennen hakkuuta on ollut hakamainen. Kasvillisuudessa runsaita ovat vuohenputki, lillukka, metsäimarre, oravanmarja, käenkaali, ahomansikka, kultapiisku, rät- vänä, särmäkuisma, mustikka, puolukka ja nurmitädyke.

Kuvio 9. Tien varren rinteiden puoliavoimeksi hakattua lehtoa, jossa valoisuuden lisääntyä kasvillisuus on hyvin rehevää. Puusto on harvaa koivua. Alue on vanhaa peltomaata. Lajistossa runsaita ovat mai- tohorsma, mesiangervo ja vadelma.

Kuvio 10. Koulun pohjoispuolinen puroalue ja sitä ympäröivät metsät. Luonnontilaisen kaltaisinta puro on rajauksen länsilaidalla noin kuvion puoleen väliin asti. Tässä uoma on voimakkaasti kivikkoinen. Ylöspäin mentäessä uomaa on kaivettu ja vanha peltomaa on aikanaan myös ulottunut aivan puroon kiinni. Puron pohja uoma on hietainen. Voimakkaimmin muuttunut on puron kaakkoisosassa, jossa on sel- keät kaivuupenkat.

Puronvarren ympäristön lajistoa ovat harmaaleppä, tuomi, raita, mesiangervo, punaherukka, lehtokorte, korpi-imarre, metsäimarre, sudenmarja, vadelma, rönsyleinikki, käenkaali, ojakellukka, metsäkurjen- polvi, metsäkorte, huopaohdake, nokkonen ja maitohorsma. Aivan puron varressa kasvaa hiirenpor- rasta, korpikaislaa ja useissa kohdin purolitukkaa. Purolitukkaa on erityisen runsaasti puron yläjuoksun suunnassa. Lehtotyyppinä alueella on vallitsevasti kostea runsasravinteinen lehto (OFIT). Tiheikköistä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT) on myös puron yläjuoksun suunnassa uuden koulurakennuksen

ja puron välissä. Puron itäpuolen lehdossa vanha peltovaikutus on voimakkaampaa. Lajistossa runsaita ovat metsäkorte, mesiangervo, metsäalvejuuri, rönsyleinikki, korpiorvokki, aitivirna ja rentukka. Puusto on varttuvaa ja varttunutta koivua.

Koulun kohdalla rinteessä on kulttuurivaikutteista vanhapuustoista sekametsää, jossa on mäntyä, haapaa ja koivua. Alueella on huomattavan järeitä haapayksilöitä. Lajistoa ovat mustikka, puolukka, lillukka, metsäkurjenpolvi, kultapiisku, käenkaali, keltanot ja kielo. Kasvupaikka on lähinnä lehtomaista kangasta (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT).

Puroalue ja ympäröivä metsäalue rajattiin arvokkaana luontokohteena luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen edustavuutta alentavat alueella pitkän ajan kuluessa tehdyt maan ja purouoman muokkaukset. Tuoreempia vaikutuksia on aiheutunut vieraslaji jättipalsamin leviämisestä ja frisbeegolfradan rakentamisesta. Alueella on kuitenkin erityistä merkitystä koulun lähiluontokohteena. Jättipalsamin torjuntaan koulun läheisyys antaa mahdollisuuksia, koska työtä voisi olla mahdollista tehdä oppilaiden talkoina.

Alueen luontotyypeistä tuoreet keskiravinteiset lehdot ja kosteat runsasravinteiset lehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (VU). Alue on lepakoiden paikallisesti merkityksellinen ruokailualue. Silmälläpidettävistä lajeista (NT) alueella oli käenpiian reviiri.

Eläin- ja lintulajit

Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Selvitysalueella ei havaittu merkkejä liito-oravista. Koulun pohjoispuolinen metsäkuvio vaikuttaa liito-oravalle erinomaisesti sopivalta. Esiintymistä voi rajoittaa metsäkuvion pienehkö koko ja toisaalta melko eristynyt sijainti peltovaltaisen alueen keskellä.

Viitasammakko

Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Selvitysalueelta ei tehty havaintoja viitasammakoista. Selvitysalueen ojalinjasto oli melko virtaava ja toisaalta ilmeisesti kausikuiva ja siksi viitasammakoille huonosti sopiva. Vanhojen mutakuoppien alueella on keväällä vesialtaita, mutta nekin olivat kesällä täysin kuivia.

Lepakot

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Selvityksessä havaittiin lepakkoja koko koulun viereisen puronvarren alueella. Havaitut lajit olivat maantieteellisellä alueella yleisimmät pohjanlepakko ja viiksisiippa. Molempia tavattiin yksi yksilö kolmessa kohtaa. Lepakot liikkuvat aktiivisesti koko puronvarren alueella, joten kokonaisuksilomäärää on vaikea arvioida. Todennäköisesti molempia lajeja oli alueella useampia yksilöitä. Havainnot alkoivat nopeasti auringonlaskun jälkeen, mikä viittaa levähdyspaikkojen sijaintiin lähialueella. Selvitysalueella ja sen lähialueella on hyvin runsaasti lepakoille soveltuvia rakennuksia. Mahdollista on myös päivehtiminen puron varren varttuneen metsän alueella, jossa esimerkiksi hyvin järeissä haavoissa voi olla soveltuvia koloja. Havaintojen perusteella varjoinen puronvarsi on lepakoiden aktiivisesti käyttämä ruokailualue ainakin kesän valoisimpina aikoina, jolloin se tarjoaa lepakoiden suosimaa hämärää.

Pesimälinnusto

Selvitysalue on viljelysmaata ja sen reunoille sijoittuvia lehtipuuvaltaisia metsiköitä. Tällaisissa ympäristöissä linnuston lajimäärä ja myös paritiheydet nousevat melko korkeiksi. Lajisto koostuu kulttuurialueiden, peltojen, pensaikoiden ja lehtipuuvaltaisten metsien lajeista. Vaateliasta metsälajistoa ei havaittu. Runsain laji oli pienenä koloniana purolehdossa pesinyt räkättirastas. Huomionarvoinen laji on purolehdossa reviiriä pitänyt käenpiika, joka on nykyisellään varsin harvalukuinen ja taantuva laji. Peltojen laji oli niiden kokoon nähden melko edustava koostuen kuovista, kiurusta ja ruisrääkstä.

Uhanalaisista lajeista havaittiin vain vaarantunut (VU) haarapääsky, jonka pesinnän sijoittumista ei saatu paikannettua. Laji viihtyy myös kulttuuriympäristöissä. Silmälläpidettäviä lajeja tavattiin useita.

Luontoselvityksen johtopäätökset

Selvitysalue on pitkäaikaisen ihmistoiminnan aluetta. Täysin luonnontilaisia luontotyyppejä selvitysalueella ei ole lainkaan. Selvitysalueelta rajattiin kaksi luonnon monimuotoisuudelle tärkeää aluetta. Koiviston puron alueella on uhanalaisiin luontotyypeihin liittyviä arvoja, joskin sen edustavuutta heikentää aiempi maankäyttö. Alue on kuitenkin myös lepakoiden paikallisesti tärkeä ruokailualue. Koiviston mutakuoppien alue on sekundäärinen elinympäristö, jossa arvoa tuo alueen runsas lahoppuusto. Alueella ei tehty havaintoja luontodirektiivin liitteen IVa lajeista pois lukien alueella ruokailemassa havaitut lepakot. Selvitysalueella ei havaittu erityisen huomionarvoista pesimälinnustoa.

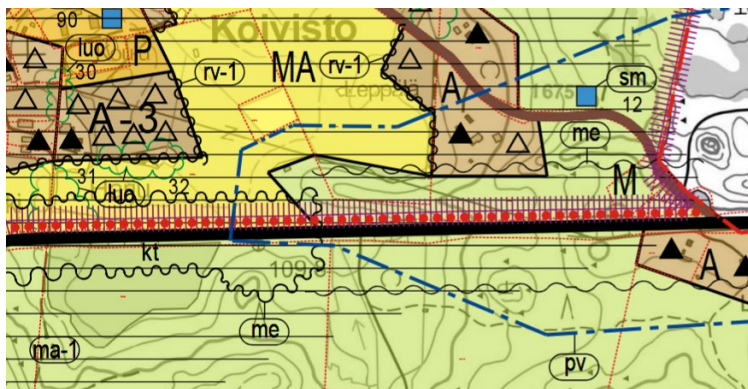
Kuva 9. Ote luontoselvityksestä (Latvasilmu osk). Kohteet Koiviston puro ja Koiviston mutakuopat on luontoselvityksen mukaan arvotettu alimmassa luokassa 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

Vesistöt

Suunnittelualueelle ei sijoitu järviä tai lampia. Suunnittelualueella on etelästä pohjoiseen valuva ja osittain pelto-ojista muodostuva purolinja Niiniveteen.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueen kaakkoislaitaan ulottuu pohjavesialuetta, Kapeenkylä 2 (0999201). Pohjavesialueella on voimassa pohjavesien suojelusuunnitelma.

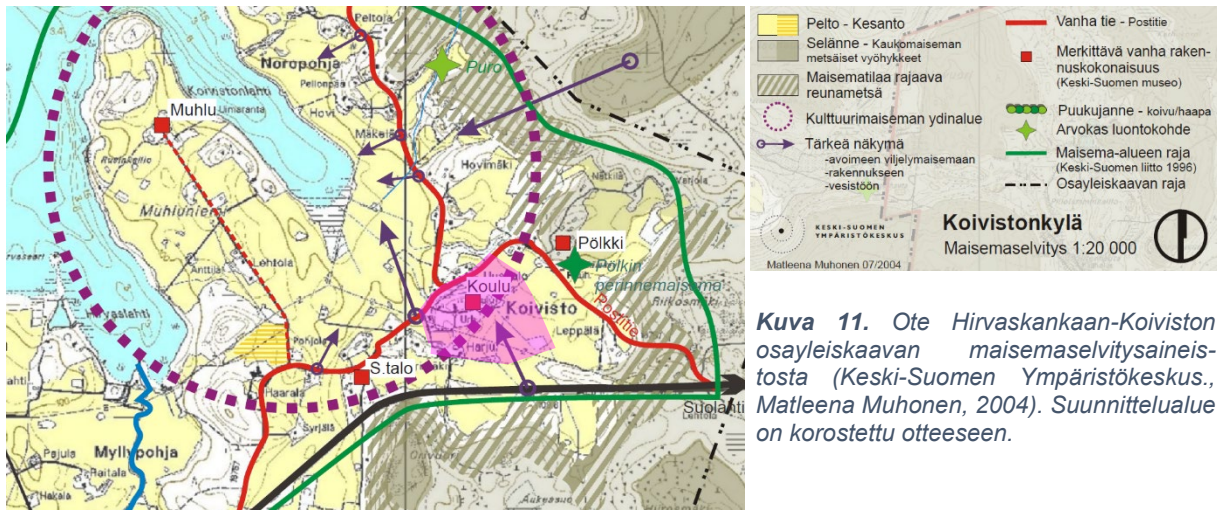

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa maaperän eikä pohjaveden pilaantumista (ympäristönsuojelulaki 16 § ja 17 §) tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Rakennukset tulee perustaa niin, että rakentaminen ei vaikuta pohjaveden korkeuteen.

Kuva 10. Ote yleiskaavan pohjavesialueen määräyksestä sekä suunnittelualueen sijoittumisesta.

Maisema

Suunnittelualueelle on vuonna 2004 toteutettu maisemaselvitys, jossa suunnittelualueelle on osoitettu peltoaluetta sekä vanhan tien (Postitie) linja. Alueelle sijoittuu tärkeä näkymäakseli Koiviston koululle, ja osa suunnittelualueesta lukeutuu Koiviston kulttuurimaiseman ydinalueeseen.

Kuva 11. Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan maisemaselvitysaineistosta (Keski-Suomen Ympäristökeskus., Matleena Muhonen, 2004). Suunnittelualue on korostettu otteeseen.

Kuva 12. Maisema suunnittelualueella Koivistonkyläntiellä ja ympäröivällä peltoalueella.

Maisemakuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti kylän ydinaluetta edustaa Koivistonlahden ympärille kiertävä kulttuurimaisema, jossa vanhat tiet ja peltoaukeat polveilevat rytmikkäästi. Pellot aaltoilevat kauniisti ja tärkeitä näkymiä avautuu useista paikoista kohti kylää ja vesistöä. Tärkeitä näkymiä ovat näkyvät vesistöön sekä Suomenjoki-Hirvaskangas tieltä avautuvat näkymät kohti kylää. Erityisen pitkät näkymät ovat kohti vanhaa koulua sekä näkymä kohti Lahdentauksen peltoaukeita.

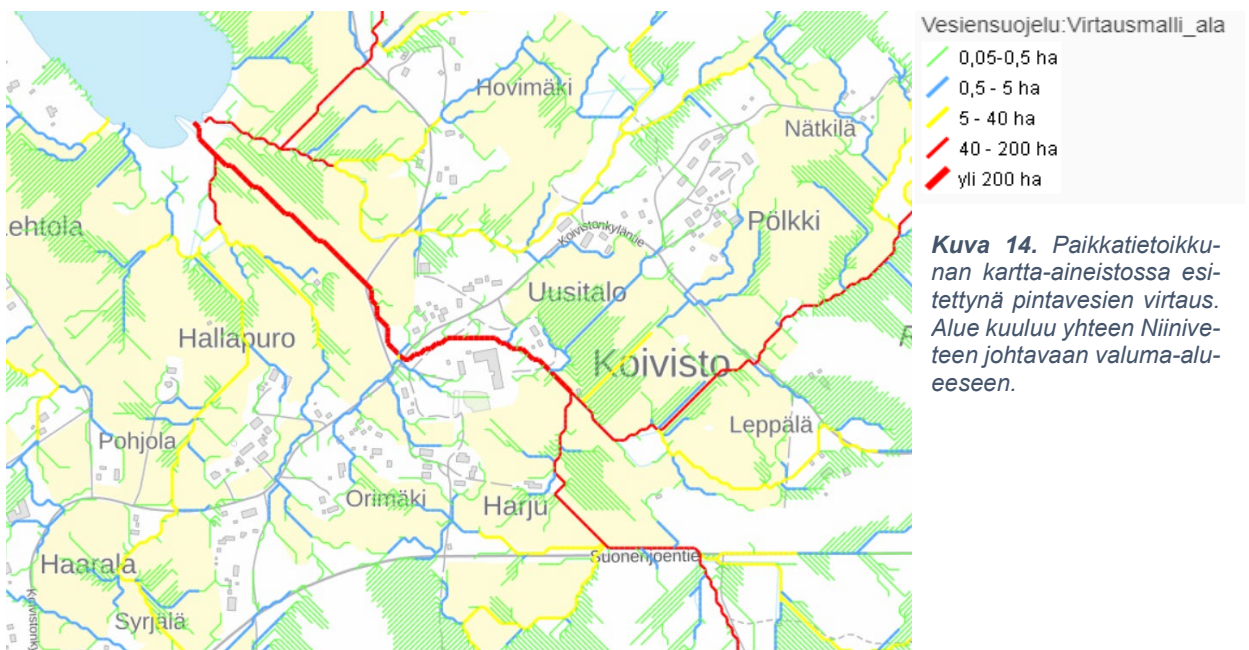
Kuva 13. Peltomaisemaa koululta kantatien 69 suuntaan kuvattuna.

Hulevedet

Äänekosken kaupungin alueella hulevesien hallintaa toteutetaan seuraavien tavoitteiden ja järjestyksen mukaisesti:

- Ehkäistään hulevesien syntyä minimoimalla läpäisemättömien pintojen määrää
- Hyödynnetään hulevedet syntypaikallaan käyttämällä sadevettä kasteluun ja imeyttämällä
- Puhdistetaan hulevedet syntypaikallaan esim. biosuodatusta tai kosteikkoja hyödyntäen
- Viivytetään hulevedet syntypaikallaan esim. altaiden, lampien tai maanalaisten säiliöiden avulla.
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan viivyttämällä järjestelmällä
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä viivytysalueelle ennen vesistöön johtamista
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä suoraan vesistöön

Koivistossa pintavesien virtausmalli osoittaa merkittävän valumalinjan sijoittuvan Koiviston koulun vierele ja johtavan puronvartta Niiniveden Koivistonlahteen.

Ympäristön häiriötekijät

Melu

Suunnittelualueen äänimaiseman ympäristöhäiriötä mahdollisesti aiheuttavia tekijöitä ovat peltoaukean yli kantautuvan kantatie 69:n liikenteen äänet. Koivistonkyläntien liikennemäärät ovat maltillisia. Alueen suunnittelua melun osalta ohjaa valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista.

Taulukko 1. Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalentti-taso) L_{Aeq} / enintään	
Ulkona	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

3.3. Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue sijoittuu maaseudulle, Koiviston koulun ympäristöön. Uusi koulu- ja päiväkotirakennus on toteutettu höylähirrestä vanhan puukoulun läheisyyteen. Piha-alueille on aidattu päiväkotikäisille oma leikkialueensa ja koululaiset voivat käyttää muita pihaan sijoitettuja leikkivälineitä. Koulun alueelle johtaa yksi ajotie Koivistonkyläntieltä. Henkilökunnan paikoitusalueet sijaitsevat tulotien vasemmalla puolella lähellä lämpölaitosta, perinnetalon takana. Koulukuljetus ja päiväkodin saattoliikenne on toteutettu lähelle uuden koulurakennuksen pääsisäänkäyntiä. Talvikaudella hiihtolaituna toimiva pururata kiertää puron vartta, osittain peltoalueella ja koulun pihamaalla.

Kuva 15. Koulun saattoliikenteen ja leikkivälineiden aluetta.

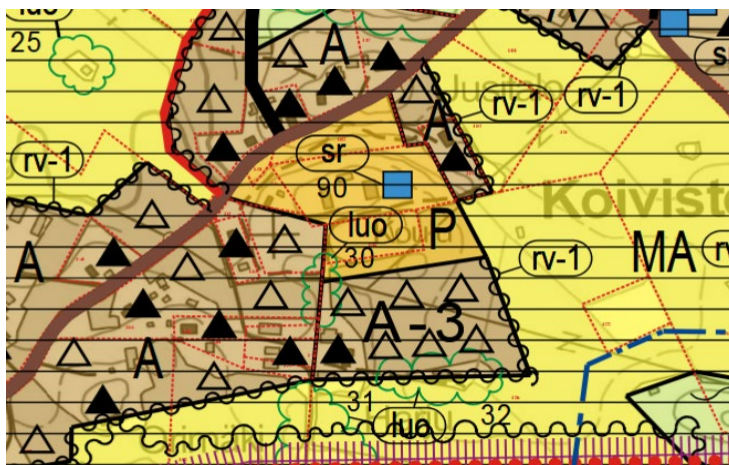

Kuva 16. Perinnetalo ja uusi hirsikoulu- päiväkotirakennus etelän suunnalta kuvattuna.

Kylän maisemaa määrittävät kumpuilevat peltoaukeat, metsäkaistaleet ja maalaismainen museotie, *Koivistonkyläntie*. Kulttuurimaisemaa ylläpitää alueella aktiivinen maatalous. Suunnittelualueen pellolle sijoittuu kaksi vanhaa pystyrunkoista lautaverhoiltua varastorakennusta, jotka ovat osittain sorteineita ja purkukuntoisia. Koiviston kylän vanhin rakennuskanta sijoittuu hajanaisesti Koivistonkyläntien varrelle. Uudempi rakennuskanta on rakentunut vahvemmin teiden varsille. Koiviston koulun ympäristöön sijoittuu joitakin erillispientaloja, vanhoja maatilapihapiirejä ja merkittävässä osin aukeaa peltomaisemaa. Asuinrakennuskanta on uudistunut voimakkaasti historiallisen maalaisympäristön rinnalla. Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi rakennettua asuinrakennusta. Kiinteistölle 992-454-3-344 on rakennettu omakotitalo vuonna 1990 ja kiinteistölle 992-454-3-370 paritalo vuonna 1997.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Keskeisiä kulttuurihistoriallisia aiheita alueella ovat Koiviston museotie, Koiviston koulu, sekä maalaismainen kulttuurimaisema. Koiviston kylän rinnakkaistie kantatie 69 valmistui 1950-luvulla, ja vuonna 1998 aikaisempi maantie (Koivistonkyläntie) vihittiin Koiviston museotieksi. Kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilymistä on edistetty voimassa olevan Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan (2018) yhteydessä hyväksytyllä aikaisempaan osayleiskaavaan laaditulla Honkolan ja Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan rakennustapaohjeella (Suunnittelukeskus Oy, 2004), jossa on kuvattu kulttuurimaisemaan sopivaa rakennustapaa: rakennustapaohjeessa on annettu määräyksiä rakennusten sijoittumisesta maisemaan, suojaisien pihapiirien muodostumisesta ja perinnesävyjen käytöstä rakennusten julkisivuilla. Yleiskaavatasolla suunnittelualue on kokonaisuudessaan viivoituksella osoitettua ma-1 maisemallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa.

Kuva 17. Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta.

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksessa suunnittelualueelle sijoittuu suojeltu rakennus 90. *Koiviston koulut*. Koiviston vanha koulu (nykyisin Perinnetalo) on maakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde. Suunnittelualueen vierelle sijoittuva kohde on 87. *Harjula*.

Harjula

Suunnittelualueen vierelle sijoittuu Harjulan talo (87), joka on paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä entinen 1890-luvun torpan pihapiiri. Vuonna 1933 rakennettua päärakennusta on laajennettu eri aikakauden tiilisiivellä vuonna 1965. Pihan kokonaisuuteen kuuluvat 1940-1950-luvuilla rakennetut talousrakennukset aitta, navetta ja puimala.

Rakennuskokonaisuutta on arvotettu: *Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä entinen 1890-luvun torpan pihapiiri, jossa kylämaisemassa hyvin näkyvä v.1933 päärakennus, jota laajennettu tyyliin sopimattomalla tiilisiivellä 1965 sekä 1940 -1950-luvun talousrakennukset, kuten aitta, navetta, puimala, vilja-aitta, jotka kaikki varastokäytössä.*

Kuva 18. Harjulan navetta, päärakennus (vanha osa) sekä aittarakennus.

Koiviston koulu

Koiviston vanha puukoulu on rakennettu vuonna 1915. Rakennuksen kerrotaan koostuvan osittain Koiviston kylällä sijainneen kruunun viljamakasiinin hirsistä. Jugend-tyylinen lautaverhoiltu rakennus yksityiskohtiin on säilynyt alkuperäiselle asulleen tunnistettavissa. Päärakennus on rakennettu Yrjö Sadeniemen Maalaiskansakoulujen rakennuspiirustuksia –kokoelman n:o 7 mukaisesti.

Rakennus on nykyisin käytössä Perinnetalona ja palvelee koulun käsityöopetusta. Puukoulu sijoittuu maastossa hieman ympäristöään korkeammalle ja paikoin kauas näkyvälle paikalle. Koulurakennuksista 1950-luvun kivirakenteinen koulu on purettu, ja paikalle on rakentunut Koiviston uusi hirsirakenteinen koulu ja -päiväkot.

Kuva 19. Koiviston kylän puukoulu, joka tunnetaan nykyisin Perinnetalona.

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueen muinaismuistot on kartoitettu viimeksi Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavaa laadittaessa. Muinaisjäännökset ovat merkitty yleiskaavakartalle. Suunnittelualueelle ei sijoitu tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai löytöpaikkoja.

Yleiskaavassa suunnittelualueen ulkopuolelle sijoituvia kohteita on osoitettu sm-merkinnällä:

11. Venäläiskivi (1000 00 3531); joukkohaudan muistokivi ja mahd. talonpohja ja
12. Riikosenmäen sairastupa (1000 00 3536) kulkutautisairaalan rakennuksen pohja.

Yleiskaavan kohteet perustuvat aiemman osayleiskaavatyön yhteydessä laadittuun Hirvaskankaan-Koiviston muinaisjäännösinventointiin (Mikroliitti Oy, Timo Jussila, 2004.) Yleiskaavaan merkityt muinaismuistot ovat muinaismuistolaila rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Koiviston museotie

Suunnittelualue sijoittuu Koivistontien eteläpuolelle, joka on pinnoittamaton maalaismainen Koiviston kylän alueen kokoojakatu. Tien saavutettaville on sijoittunut maalaistiloja ja alue on myöhemmin täydennysrakentunut uudisasuinrakennuskannalla. Koiviston tiellä on historiallista merkitystä vanhana markkina- ja postitienä Kuopion ja Vaasan välillä. Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on laatinut raportin **Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma (2013)**, jossa tiivistetään tien historiasta:

"Koiviston tien nykyinen ulkomuoto vastaa lähinnä sen 1930–1950-lukujen olomuotoa. Alkuperäistä Vanhaa Laukaantietä siinä on linjaus, ainakin osittain. Museotieksi se on valittu edustamaan kustavilaisen tienrakennuksen kautta, jolloin tiet määräysten mukaisesti ojitettiin ja pengerrerettiin. Määräysten mukainen leveys oli 10 kyynärää eli noin 6 metriä. Tiedetään, että vuonna 1787 tie oli vain ratsupolku ja leventäminen on tehty 1800-luvun aikana. Tien linjaus on pääosin säilynyt, tien leveys on säilynyt suunnilleen viitenä metrinä ja tien tasausviiva on säilynyt suunnilleen kustavilaisen ajan tasolla. Tien perusrakenteesta pitäisi löytyä alkuperäinen tierakenne ja sen päälle rakennetut uudemmat kerrokset. Museologisessa mielessä tien tutkittavuus on jäljellä. Museointihetken (vuosi 1998) olotila tiellä on jokseenkin muuttumaton. Koivistonkylän tien hoidon ja ylläpidon ensisijainen tavoite pidemmällä tähtäyksellä on säilyttää tie nykyisen kaltaisena. Luonnollisesti normaalit soratien hoitotoimet ja uudelleen ojittaminen ovat sallittuja." (ELY, Martti Piltz ja Laura Soosalu, 2013)

Palvelut, työpaikat ja väestö

Suunnittelualueelle sijoittuu opetustoimeen ja varhaiskasvatukseen kytkeytyviä työpaikkoja. Alueelle ei sijoitu muita palveluita. Lähimmät palvelut ja työpaikat sijaitsevat Hirvaskankaan palvelukeskittymässä 4-tien varrella. Lähimmät kaupunkitaajamat ovat 10 km etäisyydellä Suolahdessa ja 17 km Äänekosken keskustassa sekä 18 km Uraisilla.

Kuva 20. Koiviston koulurakennukset. Vasemmalla Perinnetalo ja oikealla uusi koulu- ja päiväkotirakennus.

Liikenne

Suunnittelualue sijoittuu Koivistonkyläntien varrelle, joka on pinnoittamaton maalaismainen Koiviston kylän alueen kokoojkatu ja virallinen Museotie. Koiviston kylän rinnakkaistie kantatie 69 valmistui 1950-luvulla, ja vuonna 1998 aikaisempi maantie Koivistonkyläntie vihittiin Koiviston Museotieksi.

Kuva 21. Koiviston kylän Museotie.

Koivistonkyläntielle on laadittu vuonna 2013 Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma (ELY, Martti Piltz ja Laura Soosalu, 2013). Selvityksessä on taustoitettu tielinjan historiaa, arvioitu tiehen liittyviä kulttuuri-historiallisia arvoja museointihetken ympäristössä ja annettu suosituksia tienhoitoon ja tiealueen läheiseen maankäyttöön. Liikenteen kannalta selvityksessä on korostettu kulttuurimaisemaa tukevia ympäristöhoidollisia seikkoja, uusien liittymien rakentamisesta vetäytymistä, sekä liikenneturvallisuuden parantamista mutkittelevan tien varrella. Museotiestä linjataan:

”Tien hoidon tavoitteena on säilyttää vuoden 1998 museointiajankohdan tien luonne, sen linjaus, taseus ja suhde ympäristöön. Koivistonkylän tien hoidon ja ylläpidon ensisijainen tavoite pidemmällä tähtäyksellä on säilyttää tie nykyisen kaltaisena. Luonnollisesti normaalit soratien hoitotoimet ja uudelleen ojit-taminen ovat sallittuja. Kuitenkin niissä pitää toimia mahdollisimman hienovaraisesti tien luonnetta kun-nioittaen.”

Tien valaistuksen ja mahdollisten kevytvyöhylien kehittäminen eivät ole välttämättä vastakkaisia tien mu-seaalisen säilyttämistavoitteen kanssa. Tien turvallisuuden parantamista valaistuksen jatkamisella kan-tatielle saakka tulee harkita.

Uudet liittymät suositellaan toteutettavaksi mahdollisimman hienovaraisesti museotiehen sovittaen. Liit-tymät tulisi rakentaa tiiviinä välttämällä laajoja päällystettyjä pintoja. Uudet rakennuspaikat liitetään mie-luiten olemassa oleviin liittymiin.”

Kunnallistekniikka

Kaava-alueella toimii vesijohtolinjojen osalta Koiviston vesihuolto-osuuskunta. Alueella ei ole kaukoläm-pöverkostoa. Sähköverkon toiminnoista ja sähkön jakelusta vastaa Elenia Oyj. Alueella ei ole kattavaa hulevesiverkostoa: hulevedet tulee imeyttää kiinteistön alueella.

3.4. Maanomistus

Koiviston koulun ympäristö on pääasiassa kaupungin omistuksessa. Rakentuneet yleiskaavassa osoi-tetut asuin- ja maatalousrakennusten rakennuspaikat ovat pääasiassa yksityisessä maanomistuksessa. Koulun länsipuolelle sijoittuva rakentamaton asuinrakennuspaikka on yksityisessä omistuksessa.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on mm. varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa, auttaa saavuttamaan hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä). **Koiviston kylä** sijoittuu ympyrän ulkopuolelle, ja on maakuntakaavassa osoitettu arvokkaaksi maisema-alueeksi (vihreä vaakaraidoitus) sekä kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi (ruskea vinoviivitus). Alueen länsipuolelle sijoittuu valtatie 4 kehittämissakseli, uusi moottori- tai moottoriliikennetien merkintä sekä vähittäiskaupan suuryksikön merkintä (km).

Kuva 22. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

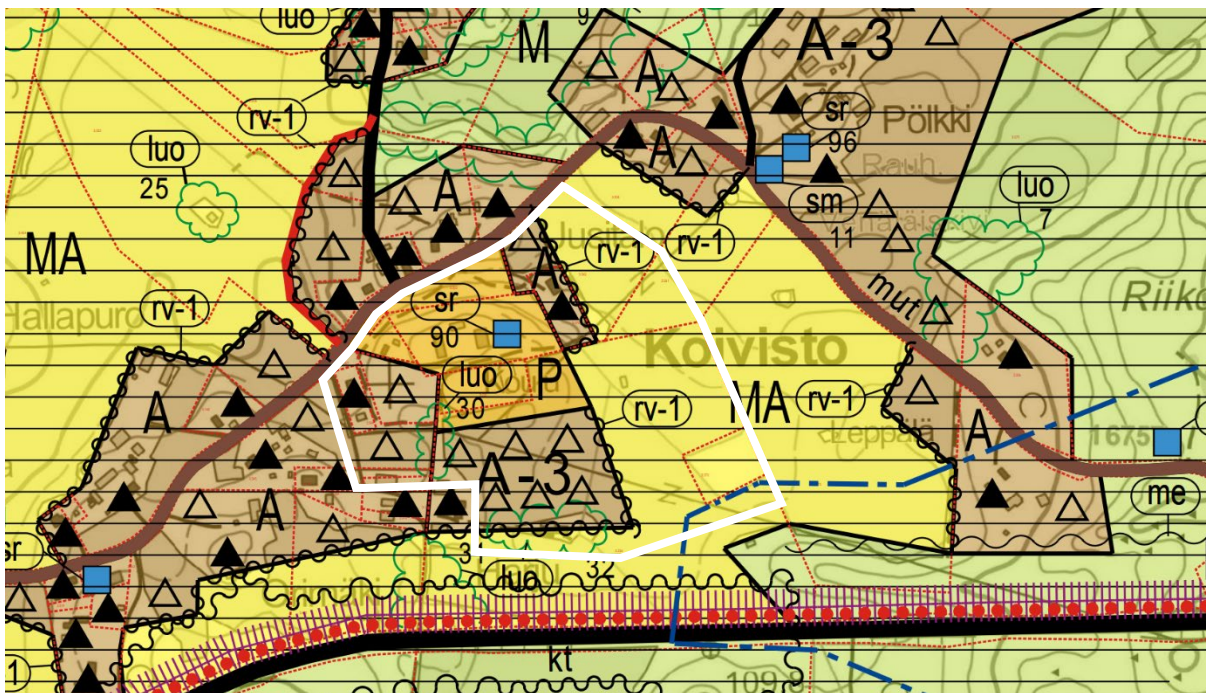
Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntaaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntaaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 § 21 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Maakuntavaltuuston 8.12.2023 hyväksymä Keski-Suomen maakuntakaava on lainvoimainen 1.10.2025 alkaen. Maakuntakaava 2040 kaavakartalla ei ole merkintöjä suunnittelualueelle.

4.3. Yleiskaava

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.6.2018 ja se on saanut lainvoiman elokuussa 2018.

Suunnittelualueelle on osayleiskaavassa osoitettu *palvelujen ja hallinnon aluetta (P)*, *maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA)* ja *asuntoalueita (A, A-3)*. A-3 alueen osalta on tarkentava määräys; *Alueen tonttijärjestelyistä tulee laatia yksityiskohtaisempi suunnitelma, joka tulee saattaa kaupungin hyväksyttäväksi*. Asuntoalueiden peltoalaan rajoittuvilla laidoilla on puuston istutusta määräävä reunavyöhyke (kaariviiva, rv-1).

Alueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät kohdealueet 30. Kivirauniot ja 32. Suohautakosteikko, sekä suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö (sr 90, Koiviston koulut). Alue on kauttaaltaan maisemallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa (ma-1, vaakaviivoitus) ja sijoittuu museotien (mu, ruskea viiva) eteläpuolelle. Alue sijoittuu Koiviston ydinkylän alueelle (violetti viivoitettu alueviiva), joka on palvelujen sijainnin ja kunnallistekniikan toteuttamisen kannalta edullinen rakentamisalue. Alueen kaakkoiskulmaa sivuaa tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv, sininen pistekatkoviiva) -merkintä.

Kuva 23. Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu valkoisella viivalla.

Suunnittelualueen ympäristössä lisäksi on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Eteläpuolelle sijoittuu Suonenjoentie, kantatie 69 (kt), uusi kevyen liikenteen väylä (punainen palloviiva) sekä niitä ympäröivä melualue (me, kaariviiva).

4.4. Asemakaava

Alue on asemakaavoittamatonta aluetta. Lähin asemakaavoitettu alue on Äänekosken Hirvaskangas, jolla on ratkaistu yritystoiminnan maankäyttöä. Hirvaskankaalla asumista on asemakaavoitettu Hirvimäen alueelle, joka sijoittuu suunnittelualueelta linnuntietä noin 3,5 km lännen suuntaan aivan Hirvaskankaan liikekeskittymän kupeeseen.

4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset

Suunnittelualueelle on tehty luontoselvitys 2025 Äänekosken kaupungin toimeksiannosta (Latvasilmuosk). Suunnittelualueen aikaisempia suunnitelmia ja selvityksiä ovat Hirvaskangas-Koivisto osayleiskaavan (2018) aineisto.

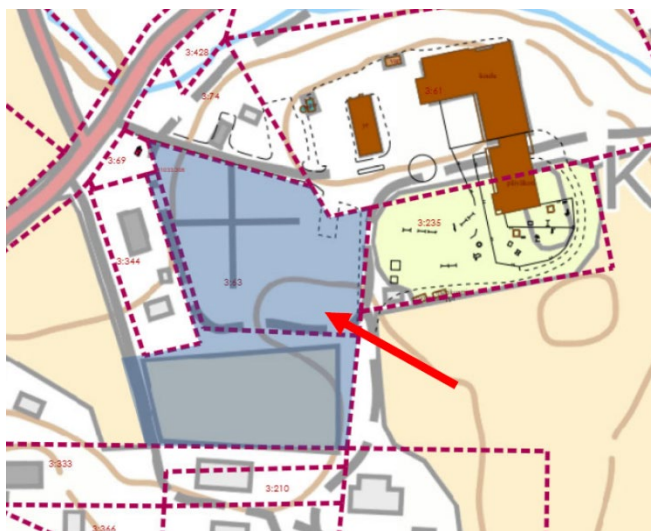
Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006.

Rakennuskiellot

Suunnittelualueen kiinteistöt 992-454-3-63 LEHTOLA sekä 992-454-3-345 MÄENPÄÄ (osa) ovat asetettu rakennuskieltoon asemakaavan laatimisen ajaksi. Rakennuskielto on asetettu, jotta voidaan varmistaa, että alueelle tuleva rakentaminen on yhteensopivaa kaavasuunnittelun tavoitteiden kanssa.

Rakennuskielto on tarpeen asettaa kiinteistölle 992-454-3-63 (Lehtola) sekä osalle kiinteistöä 992-454-3-345 (Mäenpää) liitekartassa esitetyn mukaisesti. Äänekosken kaupunki on vuokrannut 1134 m² suuruisen alueen kiinteistöstä 992-454-3-63 Koiviston koulun välittömästä läheisyydestä. Joulukuussa vuonna 2020 allekirjoitettu vuokrasopimus on voimassa 31.12.2026 saakka.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan laatiminen on käynnistynyt kaupungin omasta aloitteesta. Asemakaavan muutoksella tarkastellaan Koiviston koulun ja päiväkodin toiminnalle tarvittavien alueiden laajuus ja toimintojen sijoittelu. Asemakaavoituksella toteutetaan tarkentava suunnitelma rakentumattomille pientalotonttien kokonaisuudelle sekä alueiden kulkuyhteyksille.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessaan 28.4.2025 § 107. Kaavoitushanke kuulutettiin vireille 7.5.2025 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä.

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin AKL 62 §:n ja AKL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 7.5. – 6.6.2025 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (*Liite 1*). Kaavaprosessin aikaista tapahtunutta vuorovaikutusta osallisten ja viranomaisten kanssa on kuvattu kaavaselostuksen vuorovaikutusraportissa (*Liite 3*).

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnteeseen tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Osallisiksi kaavahankkeen yhteydessä tunnistetut tahot on mainittu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

5.3.2. Vireilletulo

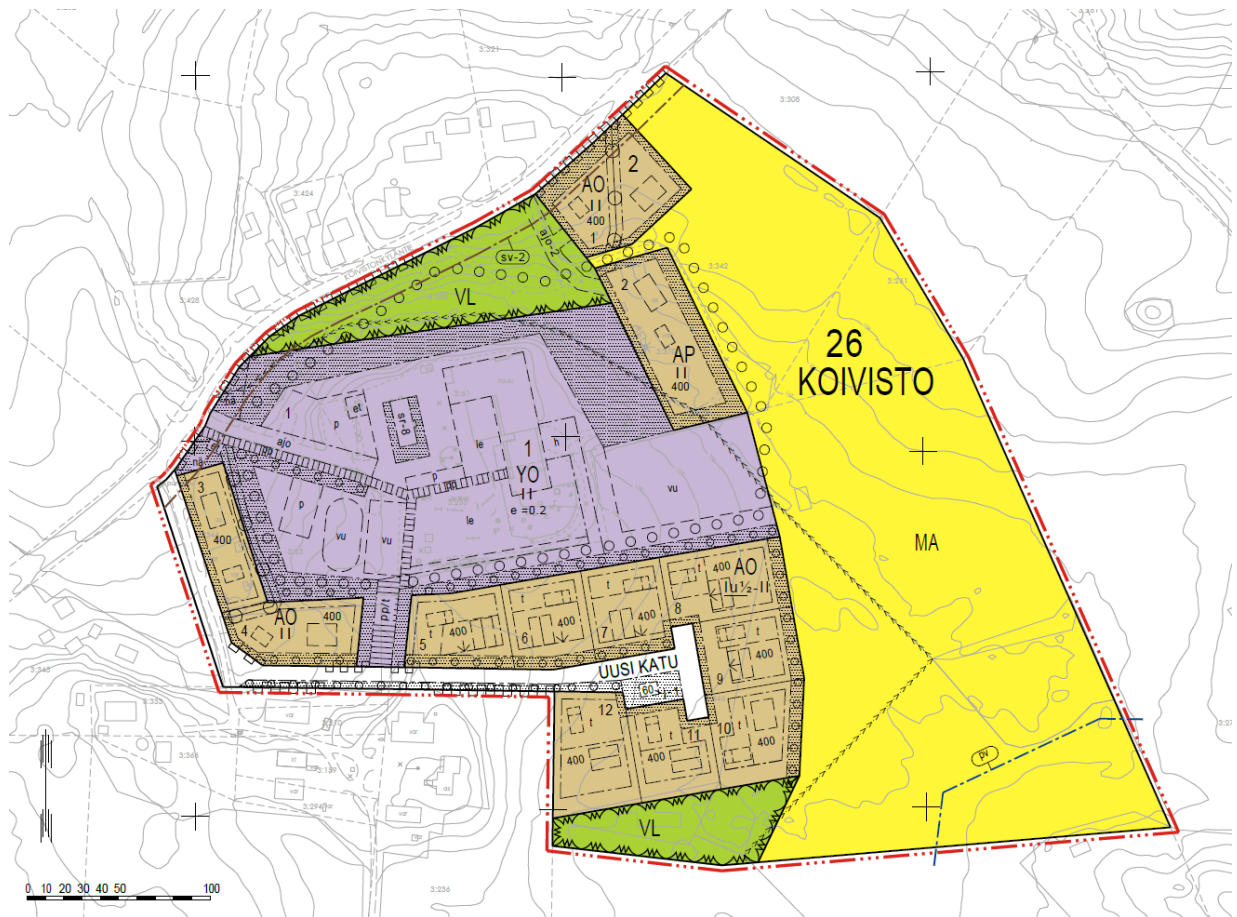
Äänekosken kaupunginhallitus on 28.4.2025 § 107. päättänyt käynnistää uuden kaavahankkeen **Koiviston koulun ympäristön asemakaava**. Vireilletulosta kuulutettiin 7.5.2025 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä. Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 7.5. – 6.6.2025 välisen ajan AKL 63 § mukaisesti. Nähtävilläoloaikana hankkeesta ei saatu kirjallista palautetta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään ja täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa.

5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavaluonnosaineiston nähtävillä olosta osallisia ja kuntalaisia tiedotetaan kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* (ÄKS) -lehdissä. Lisäksi suunnittelun alueen maanomistajille lähetetään kirje valmisteluaineiston nähtävillä asettamisesta. Kaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtävillä AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti __.__. - __.__.2025 väliseksi ajaksi. Osallisilla on mahdollisuus jättää mielipiteensä kaava-aineistosta.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta.

Kuva 25. Ote 3.11.2025 päivätystä kaavaluonnoksesta.

Kaavaluonnoksesta tullut palaute ja palautteeseen laaditut vastineet kootaan kaavaselostuksen liitteenä olevaan vuorovaikutusraporttiin (*Liite 3*).

Luonnosvaiheen palaute: (täydennetään kaavoituksen edetessä)

Kaavaehdotus (täydennetään kaavoituksen edetessä)

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi AKL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin kuu-
lutuslehdissä sekä www-sivuilla. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje kaavaehdo-
tuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toi-
mijoilta. Osallisilla on mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana muistutuksensa kaava-aineistosta.

Kaavaehdotusaineisto pidetään nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon
ala-aulassa.

Ehdotusvaiheen palaute: (täydennetään kaavoituksen edetessä)

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan Äänekosken kaupun-
ginvaltuusto. Kaavan hyväksymisestä kuulutetaan kaupungin ilmoitustaululla, ilmoituslehdissä sekä
kaupungin kotisivuilla. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan kokouksessaan __. __.2026 §
__.

5.3.4. Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ollut tarpeen järjestää, sillä kaavahanke ei ole maakunnallisesti
tai valtakunnallisesti merkittävä. MRA 26 § mukaisen viranomaisneuvottelun tarve selviää hankkeen
ehdotusvaiheen jälkeen. Kaavan valmisteluun on osallistunut Äänekosken kaupungin eri toimialojen vi-
ranhaltijoita.

5.4. Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavalla pyritään vahvistamaan Koiviston kylän kehittymistä houkuttelevana maalaismaisena asuinympäristönä, jonka vilkkaain keskus sijoittuu Koiviston koulun ja päiväkodin ympäristöön. Tavoitteena on sijoittaa uudisrakennukset mahdollisimman luontevasti maisemaan perinteistä rakennustapaa mukaillen sekä huolehtia kulttuurihistoriallisen maiseman ja -rakennuskannan arvojen säilymisestä alueella.

5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Koulu- ja vapaa-ajan toiminta

Koiviston koulun ympäristöön tulee osoittaa riittävä tilavaraus urheilukaukalolle, sekä muille urheilu- ja leikkitoiminnoille. Koulun tontin sisäinen päivittäinen saattoliikenne ja on syytä huomioida vahvemmin oppilaiden välituntipihan tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden ja turvallisuuden näkökulmasta. Uuden koulurakennuksen ja päiväkodin lisäosan rakennuttua alueen tiiviin pihasuunnitelman toteutus on jäänyt osittain toteuttamatta todetun tilanpuutteen takia. Pihan alueella on toteutettu välttämättömät leikkivälineet ja päiväkodin aidatut pihat, mutta viherympäristö ja muut koulun leikkialuetta ja liikennettä rajaavat ja viihtyisyyttä tuovat elementit ovat toistaiseksi jääneet toteuttamatta. Urheiluvälineet ja asentamattomat kiipeilytelineet ovat olleet tilapäisesti konttisäilytyksessä pihan reunalla. Koulun pihan muodostaminen tarkastellaan kokonaisvaltaisesti niin, että koulun ympäristön jäsentelyyn löytyy tarkoituksenmukainen ja pysyvämpi ratkaisu. Tavoitteena on, ettei päiväkodin saattoliikenne ja muut ajoneuvot risteäisi koululaisten koulutien kanssa alueen sisällä.

Asuinrakentaminen ja kulttuuriympäristö

Uudisrakentamisen tavoitteena on, että koulun eteläpuolelle sijoittuvat pientalotontit muodostuvat omaksi viihtyisäksi kokonaisuudeksi peltomaisemassa. Alueen rakentamista ohjaavaa yleiskaavan rakentamistapaohjetta täsmennetään ja päivitetään uudella asemakaavan yhteydessä laaditulla asuinaluekohtaisella rakentamistapaohjeella, joka mahdollistaa riittävän yhtenäisen, maisemaan sopivan ja nykyaikaisen asuinalueen rakentamisen näkyvällä paikalla kulttuurimaisemassa. Alueen luonto- ja kulttuuriarvot, sekä kyläkoulun läheisyys huomioidaan uudisalueen aluesuunnittelussa vahvoina rikastuttavina tekijöinä, ja vastavuoroisesti uusi asuinrakentaminen kylän elinvoimaa tukevana tekijänä.

Liikenne

Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma huomioidaan liikennesuunnittelun lähtökohtana, vaikka tie ei sijoitu asemakaavoitettavan alueen sisäpuolelle. Liikenteellisesti Koivistonkylän Museotielle ei osoiteta uusia liittymiä. Museotien läheisyys tullaan huomioimaan riittävällä suojavyöhykkeellä tien vierellä. Koululaisten liikenneturvallisuutta parannetaan kaavallisesti osoittamalla koulun alueen sisäiset kävelyreitit ja riittävät näkemäalueet vilkkailla risteysalueilla. Uudella tonttikadun tieosuudella huomioidaan ympäristön maalaismaisuus, ja tutkitaan mahdollisuus istuttaa sen varrelle perinteinen koivukujanne.

5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Luontoarvot

Kesällä 2025 tehtyyn luontoselvitykseen pohjautuen kaavakartalle ei ole arvoitettu merkittäviä luontokohteita. Luonnon monimuotoisuutta tukevat kohteet *Koiviston puro* ja *Koiviston mutakuopat* on huomioitu osoittamalla alueet lähivirkistysalueiksi ja ohjeistamalla viheralueen hoidon luonnetta yleismääräyksin. Koulun opetus- ja urheilutoiminta mahdollistetaan kaavan yleismääräyksellä koulun pohjoispuolelle sijoittuvalla lähivirkistysalueella.

Koulun tontin laajuus ja pihasuunnitelma

Koiviston kouluhenkilöstön ja kaupungin liikuntatoimen kanssa käydyn neuvottelun tuloksena koulun asemakaavaluonnoksessa huomioidaan kiireinen tarve kaukalon rakennuspaikan osoittamiselle. Kaukalon sijoittuminen länteen rakennusaikaisten parakkien säilytyspaikalta pidettiin tilankäytöllisesti kauaskantoisempaan vaihtoehtona kuin väliaikaista toteutusta vuokratulle alueelle. Sijoittuminen keskeisen aukean vierelle jättäisi tilaa suunnitellulle huoltoajo- ja kulkuyhteydelle sekä muusta leikkipihasta selkeästi erottuvalle palloilukentälle. Väliaikaista sijoitusratkaisua parakkikoulun jättämälle aukealle pidettiin mahdollisena, mutta ratkaisusta nähtiin rakentuessaan tulevan todennäköisesti pysyvä.

Kuva 26. Ilmakuva suunnittelualueelta. Parakkien jättämän nykyisen aukean sijainti on soitettu nuolella.

Kaavasuunnittelussa on huomioitu kaukalon sijoituksen molemmat vaihtoehdot sekä mahdollinen väliaikainen toteutus osoittamalla urheilutoiminnoille varattavat alueet koulun tontilla ohjeellisenä. Määräviä alueenosia ovat suojellun Perinnetalon ympäristö, ajoyhteys koululle, siitä erillinen ja leikkipihalle ohjautuva kevyen liikenteen väylä, sekä huoltoreitti päiväkodille.

Rakennuskieltoalueen alainen kiinteistö 992-454-3-63 (Lehtola) on osoittautunut kaavasuunnittelussa tarpeelliseksi koulutoiminnalle, ja on kaavallisesti osoitettu kokonaisuudessaan opetustoiminnalle varatuksi alueeksi. Toistaiseksi rakentumatonta aluetta hyödynnetään suunnitelmassa turvallisen jalankulkureitin rakentamiseen, kaukalon perustamiseen, pysäköintialueen tilavarauksena sekä olevan ulkoilureitin alla. Kiinteistöllä 992-454-3-345 (Mäenpää, osa) säilyy yleiskaavan mukaisesti asuinrakennuspaikkana, joka osoitetaan asemakaavassa erillispientalotontiksi.

Kaavaluonnosta työstettäessä koulun pihan rakennustyöt olivat käynnistyneet. Pihaa erottava aita sekä pystyttämättä jääneet leikkivälineet määrättiin pystytettäväksi syksyllä 2025.

Koulun kiinteistölle eteläsuuntaan osoitettavan lisäalueen ja asuintonttien raja tarkastettiin olevan kiinteistön reunalla. Lisäalue on varattu suojaavan kasvillisuusvyöhykkeen sekä kulku- ja ulkoilureitin tilantarpeelle. Leikkialueelle varattu tila alueen toteutukseen ulottuu kiinteistön nykyiseen rajaan saakka, jonka sisäpuolella on mahdollista toteuttaa pihan toimintoja väljemmin kulkureitin siirtyessä.

Koululle on osoitettu rakentamisesta vapaaksi jäävä pellon osa alueen itäreunalla. Lisäalue mahdollistaa mm. yleisurheilutoiminnan tai muun aukeaa vaativan toiminnan kehittämisen koulun ympäristössä.

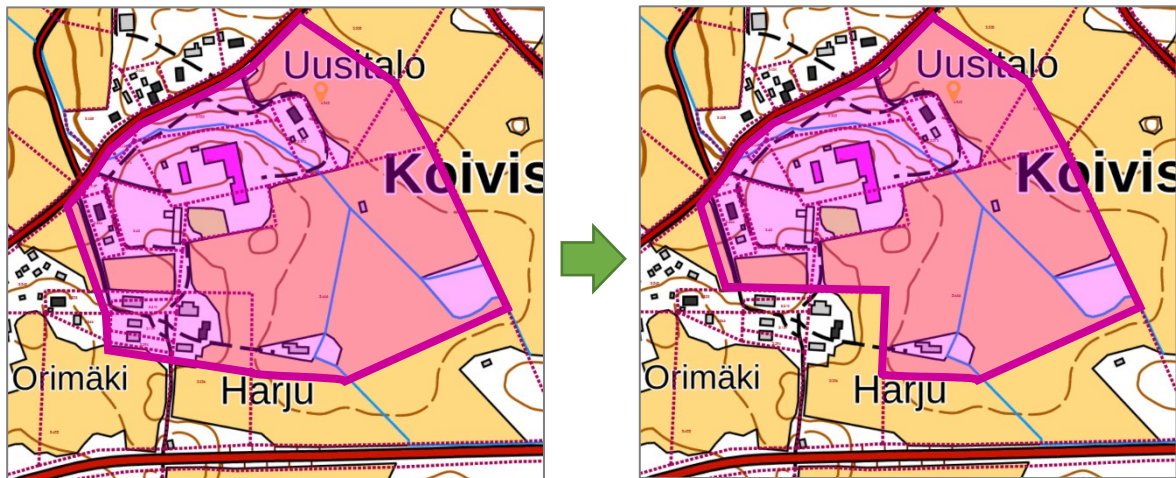
Muu rakennuskanta

Asemakaavoitettavalle alueelle sijoittuu kaksi rakentunutta erillispientaloa.

Rakentumattoman asuinalueen peltoalueen reunalle sijoittuvien kahden kevytrakenteisen heinäladon tarkastuksen tuloksena rakennelmien ei oleteta säilyvän perustuen niiden heikkoon kuntoon ja todettaviin vinoumiin. Maanomistajana kaupungin tulee huomioida mahdollinen sortumisvaara. Kaavasuunnittelussa on valmisteltu vaihtoehto, jossa oletetaan maiseman avautuvan etelään nykyisen kolmesta osasta koostuvan heinäladon rakennuspaikan kohdalla.

Harjulan maalaispihapiiri

Asemakaavamuutoksen rajausta on täsmennetty jättämällä vireilletulovaiheessa aluerajaukseen sisältyvän Harjulan pihapiirin rakennukset yleiskaavan mukaisiksi rakentuneiksi asuintonteiksi maanomistajan toiveesta. Asemakaavoitusta ei katsota välttämättömäksi kiinteistön yleiskaavatilanteeseen ja pihapiirin maalaismaiseen luonteeseen perustuen.

Kuva 27. Asemakaavan muutosalueen rajausta vireilletulo- ja luonnosvaiheessa.

Kaavoittamisen iltapäivä Koivistossa syksyllä 2025

Kaavoittamisen iltapäivä järjestetään syksyllä 2025 asemakaavaluonnoksen ja koulun viitesuunnitelmien pohjalta.

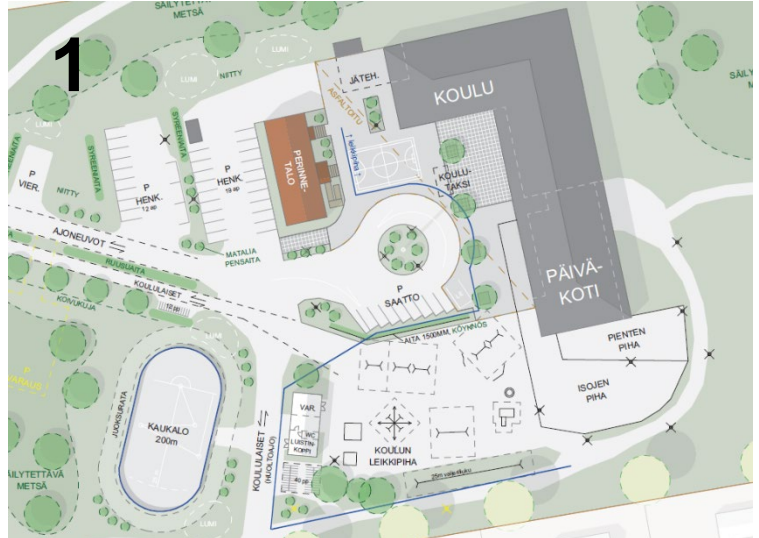
5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

Koiviston koulun alue

Koiviston koulun alueen toiminnoista valmisteltiin viitesuunnitelmaluonnoksia asemakaavoituksen tausta-aineistoksi. Vaihtoehtoilla on tutkittu rakennettavan kaukalon ja päiväkodin saattoliikenteen sijoittelun vaikutusta muuhun piha-alueeseen. Ehdotuksissa on huomioitu koulukuljetusten ja pelastusajoneuvojen kääntösäteet ja pelastustie.

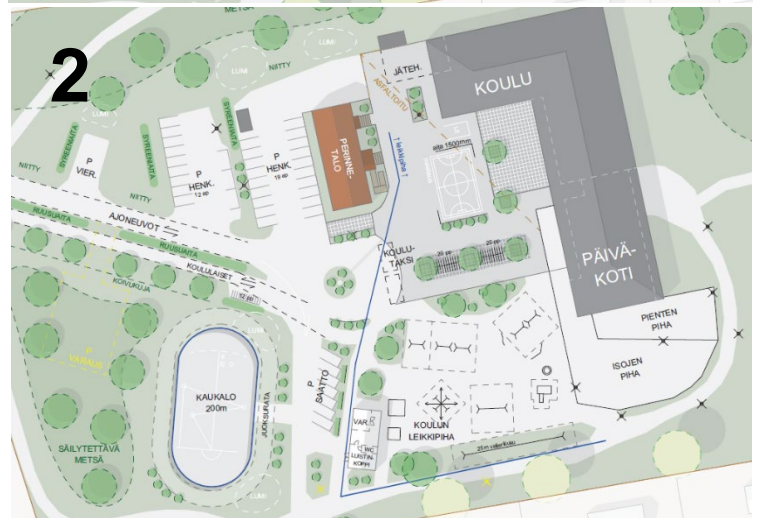
Vaihtoehto 1

Nykyisen toteutuksen mukainen ratkaisu: saattoliikenteelle rakennettu pihan liikenneympyrä sijoittuu koulujen väliselle aukealle, ja päiväkodin saattoliikenteelle varattu pysäköintitila sijoittuu vasten leikkialueelle rakennettavaa suoja-aitaa. Koulun välituntipihan alue (sininen viiva) väistää saattoliikenteelle varattua tilaa, ja muodostuu aitojen muodostaman pullonkaulan jälkeen nykyiselle paikalleen nykyisen laajuisena. Rakennettava kaukalo sijoittuu kävely- ja huoltoliikenteelle varatun kulkuyhteyden länsipuolelle. Leikkipihan ja kulkureitin välille on suunniteltu tilavaraus piharakennukselle, joka tarjoaisi aukealle leikkialueelle varjoisen kohdan, sadesuojan, varastotilaa leikki- ja urheiluvälineille, sekä aiempaa konttia korvaavan kiinteän luistinkopin.

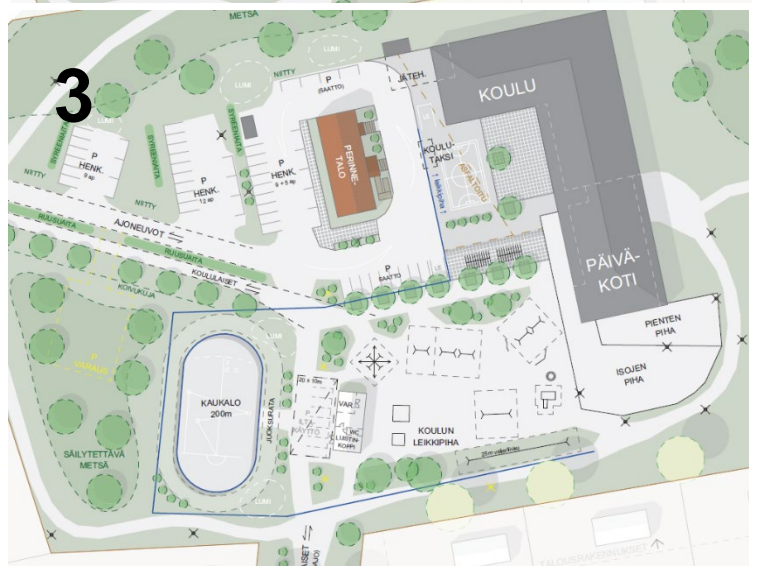
Vaihtoehto 2

Vaihtoehdossa on esitetty saattoliikenteen kääntöpaikan siirtoa aikaisemmaksi alueelle saavuttaessa. Koulun välituntipihan laajentuu koulujen väliselle alueelle nykyisen leikkialueen lisäksi. Saattoliikenteelle on suunniteltu mahdollisuus pysäköidä kaukalon vierelle ja reitti poistumiselle järjestyy koulun alueelta etelään uuden tonttikadun kautta.

Vaihtoehto 3

Saattoliikenteen kääntöympyrästä on luovuttu, ja saattoliikenne kiertää olevaa ajoväylää Perinnetalon ympärillä. Ratkaisu mahdollistaa koululaisten risteämättömän koulutien, sekä välituntipihan laajennusta koulujen välisen suoran varrelle. Päiväkodin saattoliikenteelle on pysäköintitilaa, ja koululaisten jättö onnistuu keskipihalle muodostuvan suoran varrella. Perinnetalon vastaiset pysäköintipaikat on siirretty laajennettavalle pysäköintialueelle koulun länsilaidalla. Koulun välituntipihalle vapautuu suurin alue, eikä liikenne risteä oppilaiden kävelyreitistön kanssa lainkaan.

Kuva 28. Viitesuunnitelmat 1-3 koulun pihan toiminnoista.

Asuinalue

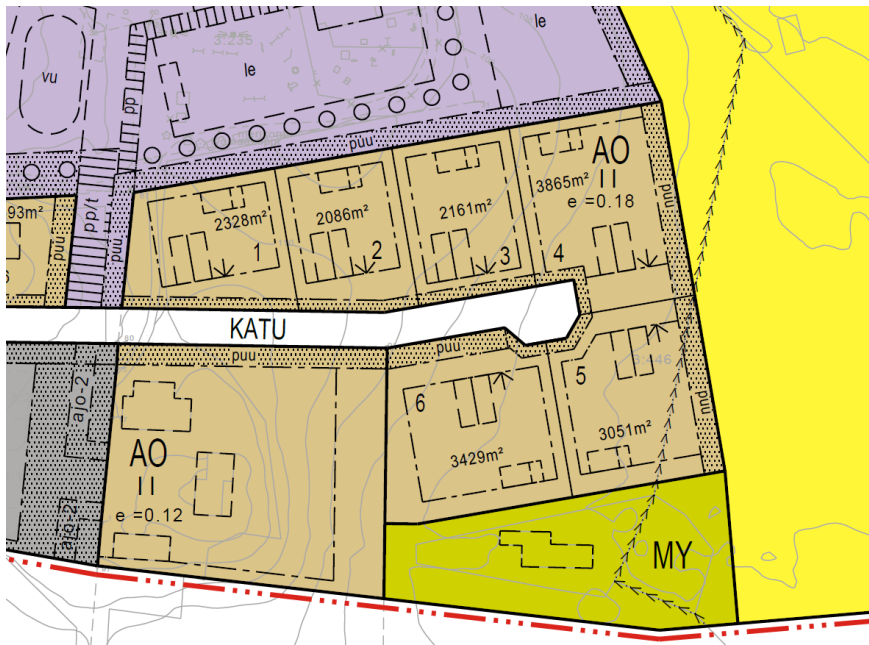
Erillispientalojen korttelialueen ja katuyhteyden toteuttamista tarkasteltiin yleiskaavan mukaiselle A-3 alueelle.

Maalaismaisten omakotitonttien sovittamista kaukomaisemaan tavoiteltiin eheänä ja maisemallisesti korkeatasoisena kokonaisuutena. Tonttien laajuuden lähtökohtana pidettiin yleiskaavan ohjeistamaa 3000 m². Maisemallisesti merkittävällä paikalla tonttien sovittamisessa maastoon tavoiteltiin yhtenäisyyttä ja tarkistettiin pihan laajuuden tarkoituksenmukaisuutta.

Vaihtoehto 1

Yleiskaavan mukaiset 6 rakennuspaikkaa sijoittuu uuden tonttikadun varrelle. Koulun tilatarpeelle vaadittu yleiskaavan mukainen 1 rakennuspaikka jää ”käyttämättä”. Kuudesta erillispientalotontista 3 tonttia rajoittuu aavaan peltomaisemaan. Päärakennukset keskittyvät kadun varrelle ja asettuvat porrastettuun linjaan lyhyeltä julkisivultaan. Harjasuunta on ohjattu samansuuntaiseksi maisemaa ja alueen sisäisiä näkemiä ajatellen.

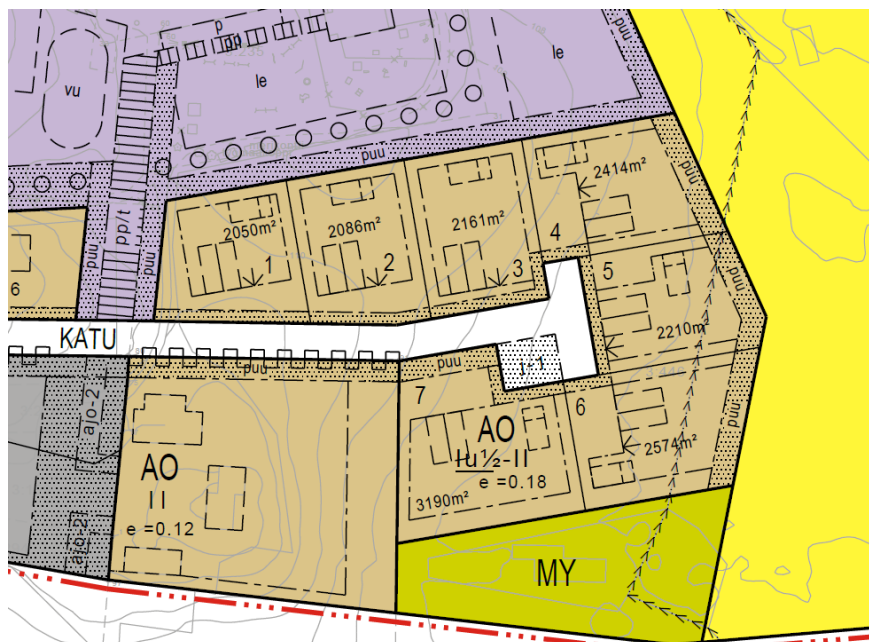
Tontit ovat kooltaan n. 2100 - 3500 m². Suuremmat tontit rajoittuvat peltoalaan.

Kuva 29. Asuinalueen versio 1.

Vaihtoehto 2

Yleiskaavan mukaiseen 6 rakennuspaikkaan on siirretty lisäksi koulutoiminnan vaatinut rakennuspaikka. Kadun varrelle muodostuu seitsemän erillispientalotonttia, joista 4 rajoittuu aavaan peltomaisemaan. Uusi tonttikatu päättyy T-muotoon, jonka yhteyteen on mahdollista sijoittaa yhteiskeräyspiste tai tilava-raus muulle alueen asumista palvelevalle toiminnolle. Koulun vastaisilla tonteilla päärakennukset noudattavat maisemaan porrastettua linjaa, ja kadun päätteessä rakennukset asettuvat kadun varrelle yhteen linjaan maisemallisesti yhdeksi kokonaisuudeksi. Päärakennusten harjasuuntaa ohjaamalla rakennukset jättävät alueen sisälle näkemiä kaukomaisemaan. Tontit ovat kooltaan n. 2000 - 3500 m². Suuremmat tontit rajoittuvat peltoalaan.

Kuva 30. Asuinalueen versio 2.

Vaihtoehto 3

Rakennuspaikkojen määrää on tarkasteltu tarkemmin 3D-massamallilla. Aavaan maisemaan sijoittuvien erillispientalojen yhtenäistämiseksi valmisteltiin myös yhdellä rakennuspaikalla tiiviimpi kylämäinen vaihtoehto.

Kuva 31. Havainnekuva vaihtoehdosta 3, jossa kadun päähän asettuu kahdeksan erillispientalotonttia.

Uuden tonttikadun varrelle muodostuu kahdeksan rakennuspaikkaa, joista 5 rajoittuu aavaan peltomaisemaan. Tonttien koko on n. 2200 m² ja kulmatonteilla n. 2500 - 2800 m².

Päärakennusten sijoittelua on vapautettu etelän puoleisilla tonteilla, jotta rakentuessa pihapiiriä voi muodostaa maaseutuperinteeseen nojautuen.

Kaukomaisemassa asuinalueesta muodostuu pieni kylämäinen kokonaisuus, joka on ratkaisullisesti idyllisempi vaihtoehto tienvarsiratkaisuun nähden.

Kaavaluonnos on valmisteltu **Vaihtoehto 3:n** mukaan.

Kuva 32. Asuinalueen versio 3.

Rakennustapaohje

Alueelle laaditaan *Koiviston koulun ympäristön rakennustapaohje*, joka on sitova uuden tonttikadun varrelle maisemaan näkyvälle paikalle sijoittuvilla pientalotonteilla. Rakennustapaohjeella edistetään yhdenmukaisen asuinalueen rakentumista.

Kaavamääräyksiä täsmentäen rakennustapaohjeessa määrätään mm. julkisivun pituudesta ja talousrakennusten toteuttamisesta erillisenä päärakennuksesta. Tavoitteena on sopeuttaa uudisrakennukset olevaan rakennuskantaan mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään, mutta sallia toteutukseen yksilöllisyyttä.

Kaavallisesti asuinalueelle saa rakentaa vähintään puoli-toistakerroksisia asuinrakennuksia. Talousrakennukset tulee toteuttaa koulun vastaisella sivulla tontin pohjoispuolelle pihaa rajaten. Tonttien peltoalaan rajoittuvilla sivuilla tulee istuttaa lehtipuurivi vähintään 1 puu / 15m tiheydellä.

Rakennustapaohjeeseen esitetään seuraavia määräyksiä:

Rakennusten yhtäjaksoinen seinäpinta saa olla enintään 9 m. Julkisivua voi jakaa rytmittämällä sisäänvedoilla tai ulkonevilla osilla. Talousrakennukset tulee toteuttaa erillisenä päärakennuksesta eikä niitä tule liittää yhteen katoksin. Talousrakennukseen tai autosuojan yhteyteen saa toteuttaa asumistilaa tai pihasaunan.

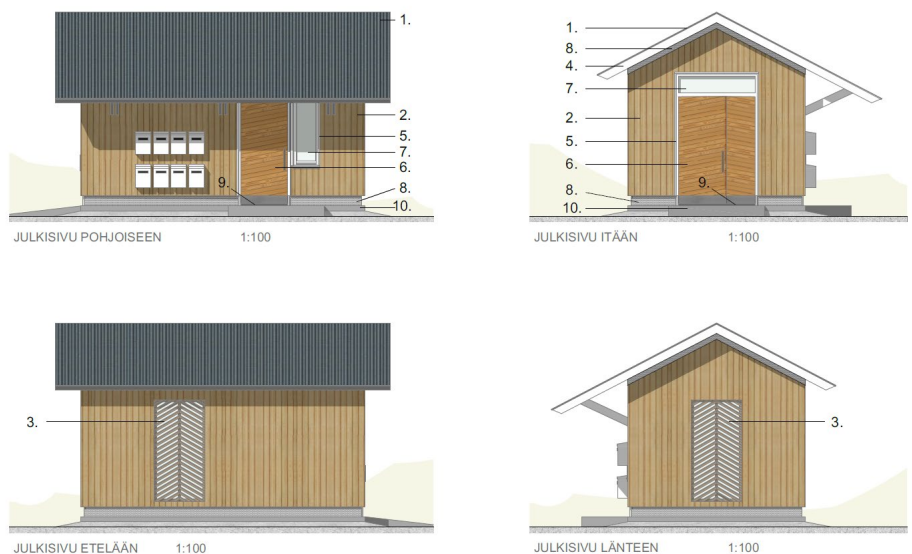
Rakennusten tulee olla harjakattoisia. Mansardikatot, poikkipäädyt ja kattolyhydyt ovat sallittuja. Vesikaton kaltevuus tulee olla 1:3 (18°) tai jyrkempi. Pulpetti-, tasa-, ja aumakatot päärakennuksen kattomuotona on kielletty. Päärakennusten tulee olla puolitoistakerroksisia. Päärakennuksessa tulee olla vähintään kaksi ikkunaa kullakin julkisivulla.

Rakennusten julkisivuvärit tulee sopia kaukomaisemaan ja Koiviston koulun ympäristössä käytettyihin perinnesävyihin. Luonnonvärit ja perinnesävyt ovat sallittuja. Mustavalkoisia, kultaaltaan mustia ja tummanharmaita julkisivuväriä ei sallita. Rakennusten ulkoerhoitus tulee olla valtaosin puuta tai hirsipintaa. Tiiliverhoilua, pitkänurkkaista pyöröhirttä tai valkoista rappaista ei sallita pääasiallisena julkisivumateriaalina. Vesikaton väri tulee olla vaalea, harmaa, ruskea tai musta.

Rakennustapaohje havainne-aineistoinen valmistellaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Yhteiskeräyspiste

Uuden tonttikadun varrelle on osoitettu aluevaraus j-1 ja rakennusoikeutta. Tonttikadun varrelle varatulle alueen osalle voi toteuttaa tien asukkaita palvelevan yhteiskeräyspisteen, joka voi palvella myös muuta asuinalueen yhteiskäyttöä. Rakennukselle on laadittu rakennuspiirustukset.

Kuva 34. Julkisivukuvat.

Kuva 33. Havainnekuva yhteiskeräyspisteestä.

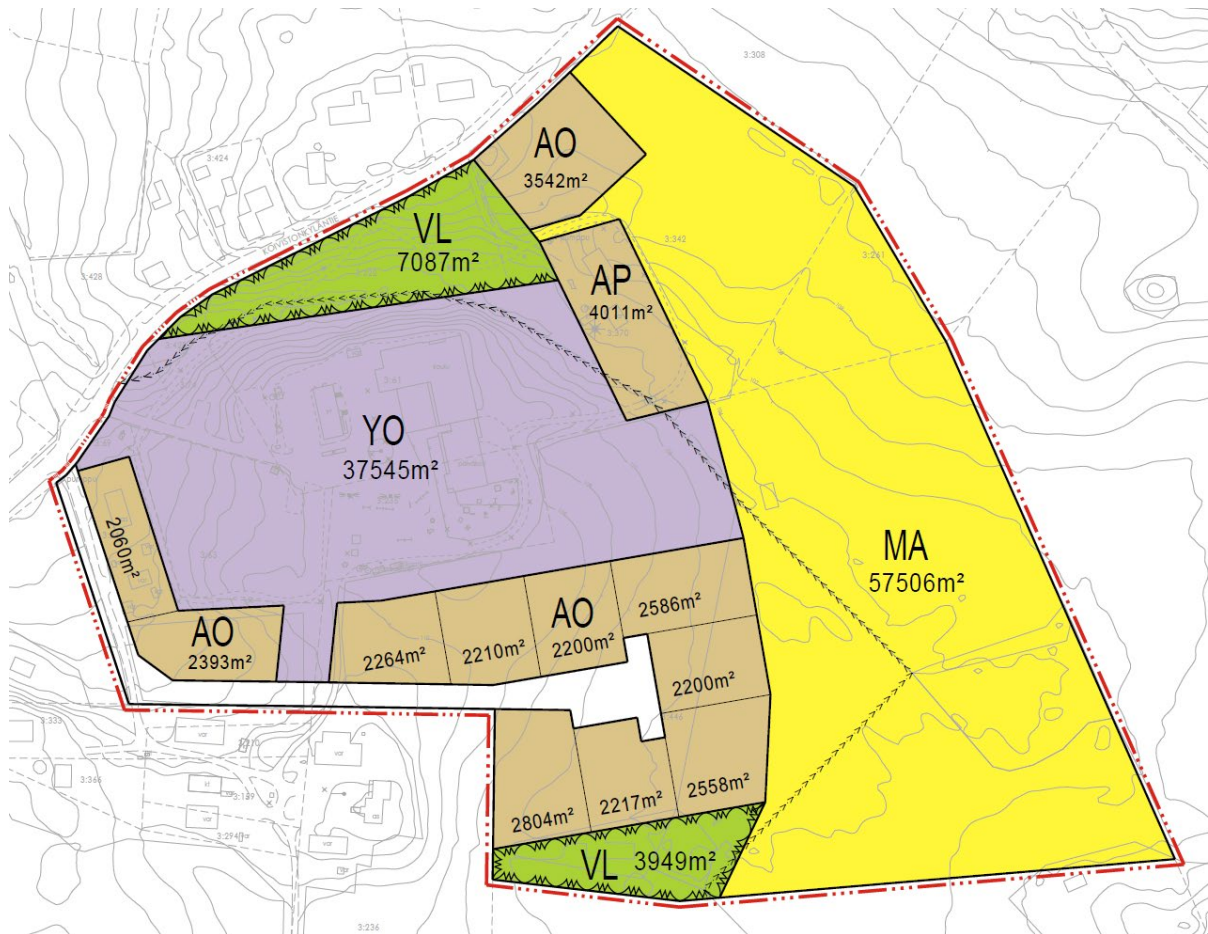
6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1. Kaavan rakenne

Asemakaavoitettavan alueen maankäyttösuunnitelmat perustuvat alueen koulutoiminnan tilatarpeeseen sekä tarkemman suunnitelman laatimiseen yleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille maisemallisesti näkyvällä paikalla. Rakentamattomien asuinrakennuspaikkojen sijoittumista on tarkasteltu omana kokonaisuutena. Uutta tierakennustarvetta muodostuu olevaan liittymään liitettävän uuden tonttikadun osalta.

6.1.1. Mitoitus

Asemakaavahankkeessa laaditaan uutta asemakaavaa noin 14,3 ha suuruisella alueella.

Kuva 35. Kaavaluonnoksen alueiden ja tonttien pinta-aloja. Pinta-aloja tarkentuvat kaavaehdotusvaiheessa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty alueiden pinta-aloja ja muodostuvat rakennusoikeudet.

Alue	p-a (ha)	(k-m²)
YO	3,75	7509
AP	0,41	400
AO	2,70	4400
VL	1,10	-
MA	5,75	-
Kadut	0,56	60
Yhteensä	14,27	12 369

6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on tarkastella koulutoiminnan tilantarve ja ratkaista yleiskaavan mukaisten asuintonttien sijoittelu. Tavoitteena on täydentää Koiviston kylän koulun ympäristön maalaismaista kylärakennetta.

Kaavaratkaisussa yleiskaavan mukaisista erillispientalotonteista tarkentuu laadukkaan väljiä asemakaavoitettuja omakotitontteja, joiden rakennettavuus on tasaisen maaston myötä ihanteellinen. Tavoittelusta maalaismaisuudesta on pidetty kiinni osoittamalla riittävästi tilaa pihan toiminnoille, kuitenkin tarkoituksenmukaisesti tiivistäen. Paikalla on edellytykset muodostua laadultaan edustukselliseksi ja idylliseksi asuinalueeksi, joka liittyy välittömästi kyläkoulun virkistystoimintoihin ja ulkoilureitille. Kaavaratkaisussa on huomioitu taloudellisten aspektien lisäksi vaikutus Koivistonkylän kulttuurimaisema-arvoihin. Luontoarvot tulevat huomioiduksi opetus- ja varhaiskasvatustoimintaan kytkeytyen.

6.3. Aluevaraukset

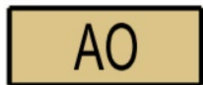
Asemakaavalla osoitetaan asumisen aluevarauksia sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Korttelialueet

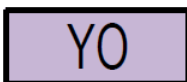
Asuinpientalojen korttelialue

Alueen pohjoisosaan rakentunut paritalo on osoitettu AP -käyttötarkoituserkinnällä. Kerrosluvaksi on osoitettu II ja rakennusoikeus kokonaisluvulla 400 m².

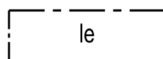
Erillispientalojen korttelialue

Alueen rakentuneet ja rakentumattomat omakotitontit on osoitettu AO -käyttötarkoituserkinnällä. Kerrosluvaksi on osoitettu Iu^{1/2}-II ja II sekä kaikille tonteille rakennusoikeus kokonaisluvulla 400 m². Osalle tonteista on erikseen osoitettu rakentamisalueen raja, jolle päärakennuksen sivu on sijoitettava sekä alueen osa talousrakennuksen rakentamiselle.

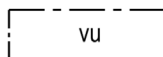

Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue

Koiviston koulun- ja päiväkodin toiminnallinen ympäristö on osoitettu YO -käyttötarkoituserkinnällä. Alueella sijaitsee myös entinen koulurakennus, Perinnetalo, jonka tiloissa toimii mm. käsityöluokat. Koulun alueen kulkuyhteydet on osoitettu määrävin osa-aluemerkinnöin. Pihan toiminnoille muodostetut tilavaraukset on osoitettu sijainniltaan ohjeellisina. Saattoliikenne kiertää perinnetaloa, ja koulun leikkialue laajenee.

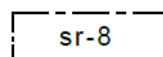
Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.

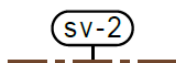
Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen osa.

Ulkolureitti.

Suojeltu rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöimenpiteissä on pyydyttävä lausunto museoviranomaiselta.

Suojavyöhyke. Koiviston museotien ympäristö. Tien ympäristössä tulee noudattaa Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmaa (2013, ELY). Uudet liittymät tulee liittää oleviin tieliittymiin tai sopeuttaa museotiehen hienovaraisesti. Suoja-alueen puuston ja pensaston raivaaminen liikenneturvallisuuden ja näkemien kannalta sallitaan. Suojavyöhykkeen maape-rään kohdistuvissa toimenpiteissä ja tietä koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Koulun alueelle sijoittuu *le-* ja *vu-* alueen osia, jotka ovat sijainniltaan ohjeellisia. Leikkialueen varauksella *le* on osoitettu välituntipiha ja päiväkodin aidattujen pihojen kokonaisuutta. Urheilutoimintojen tilavaraukset kaukalolle (200m) sekä palloilukentälle (20 m x 40 m) on osoitettu *vu* -merkinnällä.

Koulun sekä sen viereisen lähivirkistysalueen ja peltoalueen käyttötarkoituksalueella kulkee ulkoilureitin merkintä (palloviiva). Linjaus noudattaa rakennettua valaistua ulkoilureittiä, ja osoittaa uuden paikan muutostarpeissa kohdissa.

Kulttuurihistoriallisille kohteille Koiviston puukoululle (Perinnetalo) on annettu rakennussuojelumääräys *sr-8*, sekä asemakaavoitettavan alueen viereiselle Koivistonkyläntien museotielle suojavyöhyke *sv-2*. Suojavyöhykkeen leveys perustuu tielle kiinteistörekisterissä määritettyyn maantien suoja-alueeseen ja on leveydeltään n. 12 m.

Katu- ja liikennealueet

Katuratkaisut pohjautuvat pääasiassa toteutettuun verkkoon. Uutta tarvetta tonttikadun rakentamiselle muodostuu yhden kadunvarren verran. Katu voidaan toteuttaa sorapintaisena. Koulun alueen sisäisiä kulkuyhteyksiä osoitetaan erillisin jalankulkureitein ja ajoyhteyksin. Uuden kadun varrelle on osoitettu keskitetylle jätteiden keräykselle osa-alue merkinnällä *j-1*. Kadun varrelle on osoitettu puurivi, jonka toteuttamisella tavoitellaan maaseutumaisen ympäristön kokonaisuutta.

6.4. Kaavamerkinnot ja -määräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista. Määräykset on katsottu soveltuvin osin huomioiden Äänekosken kaupungin alueella yhtenäistä käytäntöä.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa

Rakentamisesta vapaat tontin osat tulee istuttaa ja pitää huolitellussa kunnossa. Leikki- ja oleskelualueet sekä tontin autopaikoitus on erotettava muusta piha-alueesta istutuksin. Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla. Alueiden toteutuksessa tulee huomioida esteettömyys. Pihasuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Uudisrakennuksien muotokieli, julkisivumateriaalit ja -väritys tulee sopeuttaa Koiviston kylän historialliseen rakennuskantaan ja kaukomaisemaan.

Rakennustapaohje

Korttelin 1 erillispientalotonteilla 5-12 on voimassa sitova rakentamistapaohje. Rakentamistapaohje on ohjeellinen muilla koulun ympäristön asuintonteilla. *(Laaditaan kaavaehdotusvaiheessa.)*

Hulevedet

Hulevesien imeytys tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- AO-tontit 2 ap/tontti
- YO-tontti 1 ap/50 k-m²/ tai 1 ap/työntekijä

Korttelialueet

YO-korttelialue

Koulun piha ja ympäristö tulee pitää hoidettuna, avonaisena ja turvallisena. Koulua kiertävä ulkoilureitti tulee valaista. Oppilaiden saapuminen jalan ja pyörillä tulee järjestää risteämättä pihan ajoneuvoliikenteen kanssa. Leikki- ja urheilualueet tulee selkeästi erottaa saattoliikenteen vaatimasta alueesta istutuksin. Leikkialueilla tulee säilyttää tai istuttaa nurmea, puita ja pensaita. Koulun ja erillispientalotonttien väliselle sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/15 m tiheydellä.

Peltoalueet

Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet tulee säilyttää avonaisena ja viljelyskäytössä. Pellolle saa talvisin ajaa hiihtoladun yleiseen käyttöön.

AO-korttelialueet

Asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Rakennuskannan tulee sopia väritykseltään ja muodonannollisesti Koiviston kylän kulttuurimaisemaan. Tonttien rakentuessa uuden tonttikadun varrelle tulee istuttaa koivukuja. Tonttien peltoalaan rajoittuville sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/15 m tiheydellä.

Lähivirkistysalueet

Lähivirkistysalueet tulee säilyttää puustoisena, aluskasvillisuudeltaan matalana ja luonnon monimuotoisuutta tukevin viheralueina. Hyväkuntoiset suuret puut tulee lähtökohtaisesti säilyttää. Lähivirkistysalueille saa toteuttaa yleisiä ja koulutoimintaa palvelevia virkistys- ja urheilutoimintoja.

6.5. Nimistö

Asemakaavaprosessin aikana nimetään uusi tonttikatu. Kaavaluonnokseen kadun osa on nimetty "UUSI KATU", kunnes nimistötoimikunta käsittelee nimeämisen.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin sitä täydentäen ja tarkentaen. Vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on kaavan toteuttamisen vaikutusten vertailu nykytilaan. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, aluetta koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan asemakaavoittamattomalle alueelle Koiviston kylään. Alueen nykyinen rakennettu ympäristö palvelee vahvasti koulu- ja vapaa-ajan toimintaa. Alueella on yleiskaava, joka ohjaa rakentamista haja-asutusluonteiseen asuinrakentamiseen ja mahdollistaa maataloustoimintaa kulttuurimaisemassa.

Asemakaavamuutoksen vaikutus ihmisten elinoloihin koulutoiminnan, vapaa-ajan toimintojen, asumisen ja maatalouden harjoittamisen kannalta on toimintaa tukevaa ja vahvistavaa. Koulutoiminnalle osoitetaan lisätilaa pihaympäristön toimintojen sijoitteluun, alueen valaistun ulkoilureitin linjaus varmistetaan kaavallisesti, parannetaan koulun ympäristön liikenneturvallisuutta, toteutetaan yleiskaavan mukaisen asuinalueen tarkempi suunnitelma ja huomioidaan maatalouteen kytkeytyvä ympäröivä kulttuurimaisema alueen viihtyisyyttä tukevana tekijänä.

7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Koiviston koulun ympäristö on vanhan tielinjan varrelle rakentunut Koiviston kylän osa-alue, jonka ympäröivä peltoala on aktiivisessa maanviljelyskäytössä. Koulutoiminta muodostaa alueen tiiviimmän keskuksen, jonka yhteyteen sovitetaan yleiskaavan mukaisia asuinrakennuspaikkoja. Alueella on koulurakennusten lisäksi kaksi rakentunutta erillispientaloa. Yleiskaavan mukaisia rakentamattomia rakennuspaikkoja sijoittuu alueen länsi-eteläsivuille yhteensä 8 kpl.

Koiviston kylä on aiemmin asemakaavoittamatonta aluetta. Uutta katualuetta osoitetaan yhden uuden tonttikadun verran hyödyntäen alueelle johtavan yksityistien osuutta. Uuden kadun varrelle on kaavaluonnoksessa esitetty sijoittuvan yhteensä yhdeksän erillispientalotonttia. Yhdeksän rakentamatonta tonttia muodostuu yleiskaavan kuudesta A-3 alueen rakennuspaikasta, koulutoiminnan alueelta siirretyistä yleiskaavan mukaisesta rakennuspaikasta, uuden tieosuuden alkuun sijoittuvasta yleiskaavan mukaisesta asuinrakennuspaikasta sekä yhdestä vaihtoehtotarkastelun tuloksena lisätystä erillispientalotontista.

Asemakaavoituksella ohjataan yleiskaavatyössä kaavailtua uudisrakentamisen keskusta tarkemmalla ympäristön arvoja huomioivalla suunnittelulla. Rakennusmäärällisesti kaavaluonnoksessa ollaan osoittamassa alueen yleiskaavaa kahdella rakennuspaikalla tiiviimpi kokonaisuus yleiskaavan A-3 -alueelle. Koska asuinalue on maisemallisesti keskeisellä paikalla, on tonttikoolta ja tiiviydellä haluttu ohjata rakentamista painottumaan asumistoimintaan ja muodostamaan hoidettavia pihapiirejä. Suuri tonttikoko mahdollistaisi potentiaalisesti pihalle metsäisempiä alueenosia, tai maaseudulle tyypillistä talli tai -hallirakentamista, mikä ei ole toivottavaa avoimessa maisemassa koulun edustalla. Yhdyskuntarakenteen tiivistämistavoitteet puoltavat tonttimäärän lisäämistä yhdellä. Asumiselle saavutetaan laadukkaan väljä erillispientalotontteja.

Maisemallisesti keskeiselle uudisasuinrakennusten kokonaisuudelle laaditaan kaavan yhteydessä sitova rakennustapaohje, joka täsmentää Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan yhteydessä laadittua rakennustapaohjetta.

7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Asemakaavan toteutumisella on vaikutusta Koiviston kylän maisemaan. Yleiskaavatyössä asuinalue sijoittuu näkyvälle paikalle Koiviston koulun edustalle kantatieltä 69 katsottaessa.

Kulttuurimaiseman ominaispiirteiden säilymistä varjellaan uudisasuinalueelle laadittavalla rakentamistapaohjeella, joka ohjaa omakotirakentamista huomioimaan Koiviston puukoulun ja viereisen maalaispihapiirin Harjulan ominaispiirteitä. Rakennustapaohjeella annetaan säännöksiä julkisivujen rytmittämisestä ja enimmäispituudesta, sekä rakennuksen julkisivumateriaaleista ja -väryksestä. Tavoitteena on ohjata uudisasuinrakentamista toteuttamaan rakennusperinteelle luontevia mittasuhteita ja materiaaleja, sekä edistää erillisillä talous- ja autotallirakennuksilla maalaismaisten pihapiirien muodostusta. Asemakaava ohjaa asuinrakennusten kerrosluvulla rakentamista huomioiden uudisrakennusten soveltumisen mm. Harjulan naapurustoon.

Koiviston puukoululle asetetaan asemakaavassa suojelumääräys, joka kieltää rakennuksen purkamisen yksiselitteisesti. Asemakaava on siten yhdenmukainen yleiskaavassa maakunnallisesti merkittävälle kulttuurihistorialliselle rakennukselle asetetun suojelun kanssa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta asemakaavan laatiminen ei tuo muutosta vuoden 2018 Koiviston-Hirvaskanakaan osayleiskaavatyön aikaiseen muinaisjäännösinventointiin perustuviin kiinteisiin muinaisjäännöksiin, joita ei sijoitu asemakaavoitettavalle alueelle. Kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuva museotie Koivistonkyläntie huomioidaan suoja-aluevyöhykkeellä, joka lisää tietoisuutta historiallisen tielintjan mahdollisten jäänteiden suojelutavoitteesta ja kulttuuriympäristökohteelle laaditusta yksityiskohtaisesta tienhoitosuunnitelmasta.

Alueen luonnonympäristöä hyödynnetään ensikädessä koulutoiminnan opetus-, urheilu- ja virkistyskäyttötarpeisiin. Metsäisille alueille sijoittuu alimpaan luokkaan arvotettuja luonnon monimuotoisuutta tukevia kohteita, jotka on huomioitu kaavatyössä säilyttäen. Alueilla esiintyy haitallisia vieraslajeja, jotka edellyttävät säännöllistä ympäristöhoitoa. Luonnonmukainen hoidettu alue palvelee myös asuinalueiden lähivirkistysalueena.

7.4. Liikenne

Kaavan toteutuessa liikenneturvallisuuden edellytykset Koiviston koulun ympäristössä paranee. Rakentuu uuden tonttikadun varren erillispientalotontit lisäävät hieman olevan risteysliikennevirtaa Koivistonkyläntielle. Uusi tonttikatu tarjoaa mahdollisuuden toisen ajoyhteyden muodostamiselle koulun alueelle. Koululaisten sekä päiväkodin saattoliikenne esitetään kaavassa ratkaistavaksi tavalla, jossa jalankulku- ja pyöräilyliikenne ei risteä saattoliikenteen kanssa koulun alueella. Rakennettava kulkuyhteys uuden tonttikadun ja koulun alueen välillä on tarkoitettu ensisijaisesti jalankulku- ja pyöräliikenteelle.

7.5. Sosiaaliset vaikutukset

Kaavaratkaisulla vahvistetaan Koiviston koulun alaluokkien ja varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä. Leikki-, urheilu- ja virkistystoimintojen lisääntyminen alueella vaikuttaa alueen ihmisten elinoloihin ja hyvinvointiin myönteisesti. Pientalorakentaminen soveltuu maaseutumaisen kyläkeskuksen täydennysrakennustavaksi. Kaavatyöllä voidaan edistää Koiviston kylän elinvoimaisuutta ja tarjota maankäytöllistä tukea kylän elinolojen parantamiseen ja yhteisöjen toimintaan.

7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Kaavaratkaisulla täydennys rakennetaan maaseutumaista kylärakennetta. Ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin voidaan varautua huomioimalla mahdolliset sään ääri-ilmiöt. Alueen hulevesien hallintaa on tarkasteltu peltomaastossa osoittamalla peltoalaa jakavan ojalinjan siirto hallitusti samaan ojalinjaan, jossa sade- ja sulamisvedet viivyytty Koiviston puronvarren kautta. Lähivirkistysalueella on mahdollista toteuttaa hulevesiä viivyttäviä rakenteita ja kasvistoa.

7.7. Taloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisulla on jonkin verran taloudellisia vaikutuksia. Uutta katuverkkoa tulee rakennettavaksi yhteensä noin 250 metriä. Uusi katulinja palvelee myös toisena ajoyhteytenä koulun tontille. Uusi tienosa on alueelle ominaisesti hiekkapintainen tonttikatu, jolle istutetaan koivukuja. Tonttikadulle sijoittuu yh-

teensä 9 rakentamatonta asuinrakennuspaikkaa. Asemakaavassa osoitettu tonttikatu tulee kaavan vahvistuttua kaupungin ylläpidettäväksi. Osa katurakentamisen kustannuksista saadaan katettua tonttimyynnillä.

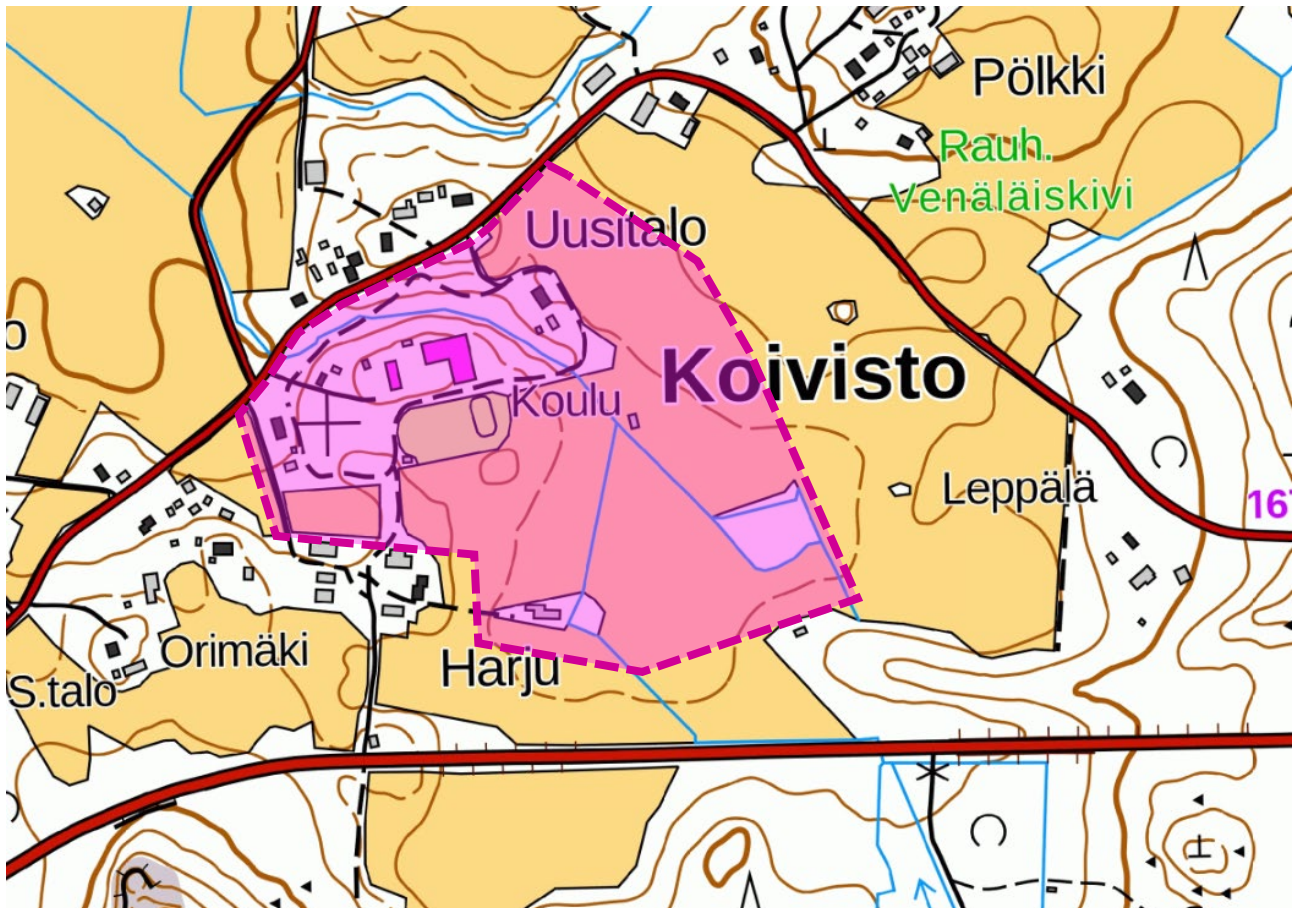
8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Osalle pientalotontteja kohdistuu noudatettavaksi rakennustapaohjeet.

KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (AKL 63 §)

28.4.2025 / 3.11.2025

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualueena on Äänekosken Koiviston kylällä sijaitseva Koiviston koulun ja päiväkodin lähiympäristön alue. Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Äänekosken keskustasta etelään, kantatien 69 pohjoispuolella. Alue sijoittuu Hirvaskankaan palvelukeskittymästä koilliseen n. 3 km etäisyydelle. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosastaan museotieksi määritellyyn Koivistonkyläntiehen. Koulun ja päiväkodin rakennusten lisäksi suunnittelualueella on maaseutumaista pientalokantaa, viljelysalaa ja metsäpaloja. Koulun lähiympäristössä on lisäksi osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia pientalotontteja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 14,3 ha, mikä tarkentuu suunnittelun edetessä. Suunnittelualueen sijainti ja rajausta on esitetty kansilehdellä. Rajausta voi täsmentyä suunnittelun edetessä.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien tarkempi suunnittelu on osa asemakaavatyötä. Asemakaavan tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että koulun ympäristöön kaikki tarpeelliset toiminnot olisivat sijoitettavissa. Kulkuyhteydet tonteille ja koulun saattoliikenteen sujuvuus ratkaistaan asemakaavoituksella.

Kaavan liitteeksi laaditaan tarkempi suunnitelma osayleiskaavan mukaisesta A-3 asuntoalueesta.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

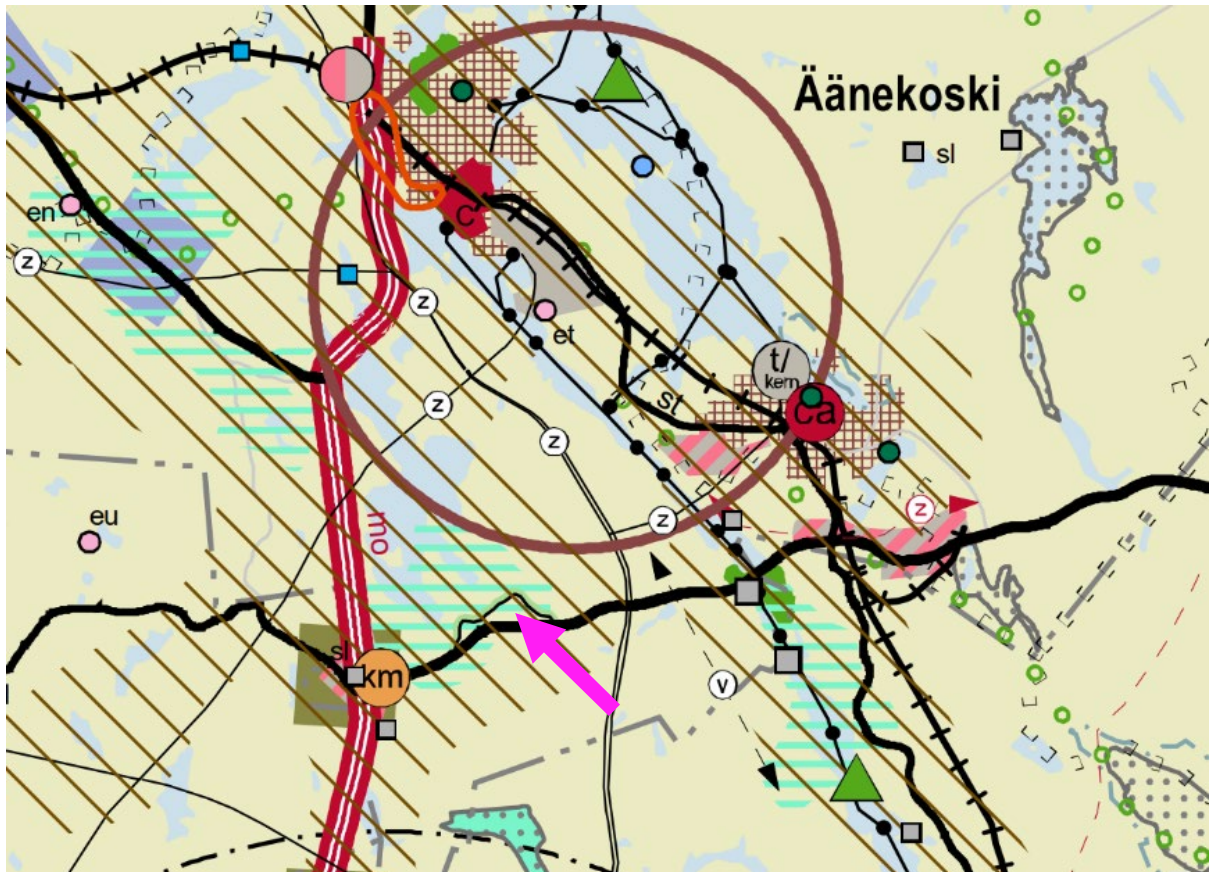
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä). Koiviston kylä sijoittuu ympyrän ulkopuolelle, ja on maakuntakaavassa osoitettu arvokkaaksi maisema-alueeksi (vihreä vaakaraidoitus) sekä kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi (ruskea vinoviivoitus). Alueen länsipuolelle sijoittuu valtatie 4 kehittämissakseli, uusi moottori- tai moottoriliikennetien merkintä sekä vähittäiskaupan suuryksikön merkintä (km).

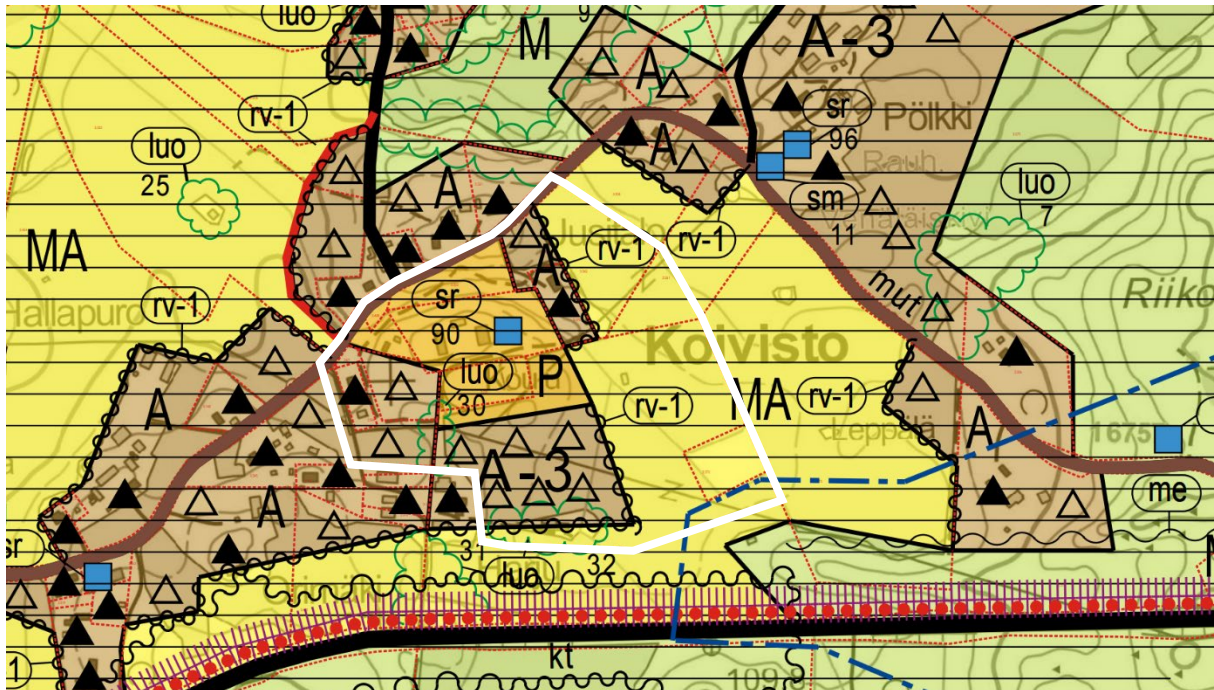
Kuva 1. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualan sijainti on osoitettu nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 § 21 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. 8.12.2023 hyväksytty Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on lainvoimainen 1.10.2025 alkaen. Maakuntakaava 2040 kaavakartalla ei ole merkintöjä suunnittelualueelle.

3.3. Yleiskaava

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.6.2018 ja se on saanut lainvoiman elokuussa 2018. Suunnittelualueelle on osayleiskaavassa osoitettu *palvelujen ja hallinnon aluetta* (P), *maisemallisesti arvokasta peltoaluetta* (MA) ja *asuntoalueita* (A, A-3). A-3 alueen osalta on tarkentava määräys; *Alueen tonttijärjestelyistä tulee laatia yksityiskohtaisempi suunnitelma, joka tulee saattaa kaupungin hyväksyttäväksi*. Asuntoalueiden peltoalaan rajoittuvilla laidoilla on puuston istutusta määräävä reunavyöhyke (kaariviiva, rv-1). Alueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät kohdealueet 30. Kivirauniot ja 32. Suohautakosteikko, sekä suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö (sr 90, Koiviston koulut). Alue on kauttaaltaan maisemallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa (ma-1, vaakaviivoitus) ja sijoittuu museotien (mu, ruskea viiva) varrelle. Alue sijoittuu Koiviston ydinkylän alueelle (violetti viivoitettu viiva), joka on palvelujen sijainnin ja kunnallistekniikan toteuttamisen kannalta edullinen rakentamisalue. Alueen kaakkoiskulmaa sivuaa tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv, sininen pistekatkoviiva) -merkintä.

Kuva 2. Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen raja on osoitettu valkoisella viivalla.

Suunnittelualueen ympäristössä lisäksi on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Eteläpuolelle sijoittuu Suonenjoentie, kantatie 69 (kt), uusi kevyen liikenteen väylä (punainen palloviiva) sekä niitä ympäröivä melualue (me, kaariviiva).

3.4. Asemakaava

Alue on asemakaavoittamatonta aluetta. Lähin asemakaavoitettu alue sijaitsee Hirvaskankaalla, joka ohjaa yritystoiminnan maankäyttöä. Asumista on asemakaavoitettu Hirvimäen alueelle, joka sijoittuu suunnittelualueelta linnuntietä noin 3,5 km lännen suuntaan aivan Hirvaskankaan liikekeskittymän kupeeseen.

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksen aineisto

Kaavatyön aikana tehtävät selvitykset

- Luontoselvitys (keväät-kesä 2025)

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- 1) Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- 2) Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne
- 3) Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö
- 4) Liikenne
- 5) Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen
- 6) Sosiaaliset vaikutukset
- 7) Taloudelliset vaikutukset

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, yritykset, yhdistykset, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkongakajat:
 - o Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 - o Keski-Suomen liitto
 - o Keski-Suomen museo
 - o Keski-Suomen pelastuslaitos
 - o Äänekosken Energia Oy
 - o Koiviston vesihuolto-osuuskunta
 - o Elenia Oy
 - o Kaupunkirakennelautakunta
 - o Ympäristölautakunta
 - o Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
 - o Opetus- ja kasvatuslautakunta
 - o Vanhusneuvosto
 - o Vammaisneuvosto
 - o Jyväskylän seudun ympäristöterveys
- Seurat ja yhdistykset, mm:
 - o Koiviston kyläyhdistys ry
 - o Koiviston kipinä r.y.

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireille tulosta ja nähtävillä oloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja mahdollisuuksien mukaan kaupungin ilmoituslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat Äks*) sekä erillistiedoksiannolla suunnittelualueen maanomistajille.

Kaavaluonnos

Kaavan luonnosaineisto (kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen) asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi) ja Äänekosken kaupungintalon ala-aulaan.

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää kaupungin kotisivuilla ja Äänekosken kaupungintalon ala-aulassa.

Osallisilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Asemakaavahanke laaditaan kaupungin omana työnä. Kaavoitustyö käynnistetään ja saatetaan vireille keväällä 2025. Kevään 2025 aikana alue ja alueen rakennuskanta valokuvataan ja kaavaluonnosta valmistellaan nähtäville asetettavaksi. Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen ajoittuu syyskaudelle 2025. Kaavaehdotus on tavoitteena asettaa nähtäville alkukeväästä 2026, jolloin kaavan hyväksyminen ajoittuisi kevätkaudelle 2026.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki / Kaavoitus
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus, p. 0400 115 240
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen, p. 0400 115 241

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa. etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

KAAVOITUSPROSESSI

Kaavoitusta säätelee alueidenkäyttölaki (AKL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan kaavoituksen käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Asemakaavan ja yleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kaupunginhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

OSALLISTU KAAVOITUKSEEN

AKL 63§

VIREILLETULOVAIHE

- Kaavoitusaloite.
- Kaupunginhallitus saattaa kaava-hankkeen vireille.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).
- Kuulutus vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta.

ANNA PALAUTETTA

- Voit antaa kirjallista palautetta OAS:sta.
- Palautteenanto-ohjeet kerrotaan kerrotaan OAS:n nähtäviltä tuloa käsittelevässä kuulutuksessa.

AKL 62§, MRA 30§

VALMISTELUVAIHE

- Kaavan tavoitteet ja lähtökohdat tarkentuvat.
- Kaavaluonnoksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta.
- Luonnos nähtävillä.

KERRO MIELIPITEESI

- Valmisteluvaiheessa voidaan järjestää kaavahankkeeseen liittyviä yleisötilaisuuksia.
- Voit antaa kirjallisen mielipiteen kaavaluonnoksesta.
- Mielipiteenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

AKL 65§, MRA 27§ ja 19§

EHDOTUSVAIHE

- Kaavaehdotus valmistellaan kaavaluonnoksen sekä siitä saatujen palautteiden ja mahdollisten lisäselvitysten perusteella.
- Kaavaehdotuksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta.
- Ehdotus nähtävillä 14 - 30 vrk.

ONKO MUISTUTETTAVAA?

- Voit antaa kirjallisen muistutuksen nähtävillä olevasta kaavaehdotuksesta.
- Muistutuksenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

AKL 52§, 37§, 67§

HYVÄKSYMINE

- Kaupunginhallitus tai -valtuusto päättää kaavan hyväksymisestä.

VOIT HAKEA MUUTOSTA

- Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätökseen voi hakea muutosta valituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta tai korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

MRA 93§

KAAVAN VOIMAANTULO

Jos kaavan hyväksymispäätöksestä ei ole tehty valituksia tai jos valitukset on kumottu, kaava kuulutetaan voimaan

LUONTOSelvitys KOIVISTON ALUEELLE ÄÄNEKOSKI

2025

LUONTO PIHLAJA OY

Sisältö

1	Tausta ja tavoitteet.....	2
2	Aineistot.....	2
3	Maastotyöt ja menetelmät	3
3.1	Maastotöiden aikataulu ja toteutus.....	3
3.2	Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys.....	3
3.3	Liito-oravaselvitys.....	3
3.4	Viitasammakkoselvitys	3
3.5	Lepakkoselvitys	3
3.6	Linnustoselvitys.....	4
4	Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus.....	4
5	Tulokset	5
5.1	Pintavedet ja pohjavedet	5
5.2	Maaperä ja geologiset aluevaraukset	5
5.3	Luonnonsuojelun alueet	6
5.4	Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys.....	6
5.5	Vieraslajit	13
5.6	Liito-orava	14
5.7	Viitasammakko.....	14
5.8	Lepakot	14
5.9	Pesimälinnusto	15
6	Laji.fi havainnot.....	17
7	Johtopäätökset	17
8	Viitteet	18

Työn tilaaja: Äänekosken kaupunki / Carita Kosonen

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Luonto Pihlaja Oy

Kuvien © Tuomo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 9/2025

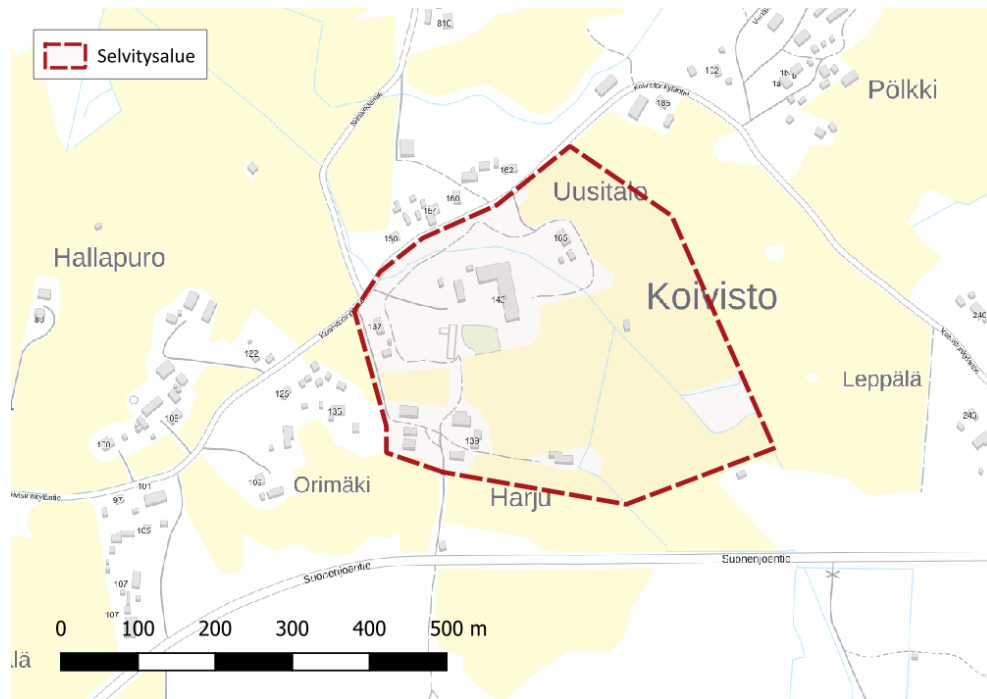
Raportin päiväys: 9.9.2025

1 Tausta ja tavoitteet

Toimeksiantona oli maankäytön suunnittelua tukevan asemakaavoitustasaisen luontoselvityksen tekeminen Äänekosken Koiviston alueelle.

Selvitysalue on laajuudeltaan noin 16 ha sijoittuen Koivistonkyläntien ja Suonenjoentien väliselle alueelle Koiviston koulun lähialueella. Selvitystä ei ulotettu tonttialueille eikä Harjun tilakeskuksen alueelle.

Selvityksen maastotyöt tehtiin touko-heinäkuussa 2025. Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Luonto Pihlaja Oy:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

Kuva 1. Selvitysalueen raja.

2 Aineistot

Selvityksessä hyödynnettiin seuraavia tausta-aineistoja:

- Peruskartta ja ortoilmakuvat (MML)
- Kallio- ja maaperäkartat (GTK)
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot (Latauspalvelu LAPIO)
- Valtakunnan metsien inventoinnin vapaa paikkatietoaineisto (LUKE aineistonlatauspalvelu)
- Tiedot erityisen tärkeistä elinympäristöistä ja metsäkuvioista (Metsäkeskuksen avoin data)
- Laji.fi palvelun tiedot suojelullisesti merkittävistä lajeista 9.9.2025 (LUOMUS)

3 Maastotyöt ja menetelmät

3.1 Maastotöiden aikataulu ja toteutus

Maastotyöt suoritettiin 1.5.2025 ja 10.7.2025 välisenä aikana. Selvityksissä noudatettiin lajiryhmäkohtaisia ohjeistuksia oikeista inventointiajankohdista huomioiden kevään ja kesän etenemisen olosuhteet.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueen arvokkaat luontotyyppit selvitettiin 16.6.2025. Selvitysalueen kaikki kasvillisuuskuviot käveltiin läpi. Luontotyyppit ja merkittävien kasvilajien esiintymät rajattiin maastossa paikkatiedoksi. Kasvilajeista huomioitiin erityisesti direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muuten harvinaiset lajit.

3.3 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys toteutettiin papanakartoituksena 1.5.2025. Lajin esiintymisen kartoittamisessa käytetyt talviset ja keväiset papanat olivat selvityshetkellä hyvin havaittavissa. Kartoituksessa noudatettiin Suomen ympäristö 1/2017 julkaisun ohjeistusta (*Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt*).

Maastossa tarkistettiin kaikki liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, varttuneet lehtimetsät, metsäiset joen- ja puronvarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset. Kartoitettavien kohteiden ennakkotunnistuksessa käytettiin apuna puusto- ja kasvupaikkatietoja. Lisäksi maastotyössä tehtiin lisätarkistuksia sovelialta näytävillä kohteilla.

3.4 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakoiden esiintymistä selvitettiin iltayöstä 6.5.2025. Selvitys ajoitettiin kevään etenemisen mukaan lajin aktiivisimpaan soidinkauteen. Kokemukset lajin soidinääntelystä ovat osoittaneet, että lajin luotettava havainnointi edellyttää selvityksen tekoa loppuillasta tai alkuyöstä, jolloin koiraiden ääntelyaktiivisuus on suurinta. Aamuyön tunnit ovat myös aktiivista ääntelyaikaa. Aamulla ja päivällä lajin ääntely on satunnaista. Selvityshetkellä sää oli vähätuulinen ja vesistöjen rannat kokonaan sulaneet. Parhaaseen soidinaikaan yöt olivat melko kylmiä. Selvityshetkellä lämpötila pysytteli kuitenkin selvästi nollan yläpuolella ollen noin +3°.

Lajin tyypillisiä esiintymispaikkoja ovat rehevät luhtaiset rantaosuudet ja monenlaiset pienkosteikot. Tässä selvityksessä alueen koko ojaverkosto kierrettiin läpi rauhallisesti kuunnellen. Soitimen käynnistämiseksi voitiin käyttää ääniatrappia.

3.5 Lepakkoselvitys

Lepakkojen esiintymistä selvitettiin yöaikaan 10.-11.7.2025. Menetelmänä käytettiin aktiividetektorilla tehtyä havainnointia. Kartoituksessa keskityttiin aiempien selvityskäyntien ja paikkatietoaineistojen perusteella mahdollisiksi lepakkoalueiksi tunnistettuihin kohteisiin. Selvitys tehtiin pimeän aikaan noin klo 23:00 ja 1:00 välillä. Sää oli selkeä (0/8), tyyni ja riittävän lämmin (+12°).

Selvityksessä lajipari viiksisiippa ja isoviiksisiippa on käsitelty yhteisnimellä viiksisiippa, koska lajien erottaminen toisistaan on mahdotonta ilman pyydystämistä.

3.6 Linnustoselvitys

Linnustokartoitus tehtiin 1.5.2025 ja 16.6.2025. Selvityksessä havaittu mahdollisesti huomionarvoinen pesimälajisto kirjattiin ylös ja lajiston sijoittuminen tallennettiin paikkatiedoksi. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

4 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnoilta merkittävät kohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- **Uhanalaisten lajien esiintymät**

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Silmälläpidettävät lajit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- **EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät**

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- **Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät**

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojaus koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyyppisiin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- **Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät**

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Silmälläpidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- **Vesilain suojeltavien luontotyyppien esiintymät**

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten kohteiden muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- **Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet**

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioidut geologiset alueet kuten kalliot, kivikot, moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantamuodostumat sekä pohjavesialueet, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeiksi tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- **Muut arvokkaat kohteet**

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvoitettu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- **luokka 1:** Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- **luokka 2:** Erityisen tärkeät kohteet
- **luokka 3:** Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- **luokka 4:** Monimuotoisuutta tukevat kohteet

5 Tulokset

5.1 Pintavedet ja pohjavedet

Selvitysalueella ei ole järviä tai lampia. Alueen halkoo etelästä tuleva purolinja. Alueen eteläosassa puro kulkee kaivettuna pelto-ojana. Koulurakennusten tuntumassa puro muuttuu ainakin osin luonnontilaisen kaltaiseksi. Kohde on kuvattu tarkemmin kasvillisuuskuvaauksissa. Muut pintavedet ovat peltojen ojalinjoja.

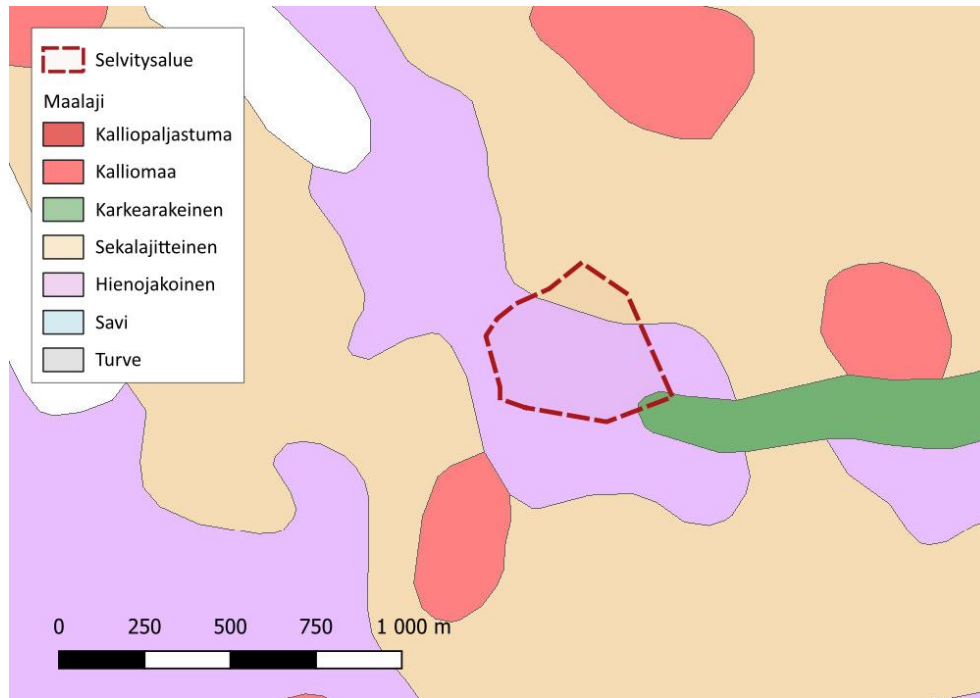
Kuva 2. Purolinjaa koulun pohjoispuolella.

Selvitysalueen itäkärkeen ulottuu Kapeenkylän pohjavesialue (0999201) joka on luokassa 2 Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Alueella on suojelusuunnitelma, joka tulee huomioida kaavan laadinnassa.

Selvitysalueella ei todettu lähteitä tai pohjavesivaikutteisia elinympäristöjä.

5.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset

Maaperä on selvitysalueen laaksossa hienojakoista ainesta. Pohjoisosassa alkaa moreenialue ja aivan itäkärkeen ulottuu Haukkavuoren harjujakson karkealajitteista ainesta.

Kuva 3. Alueen maaperäkartta (GTK).

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia. Näistä lähin Hitonhaudan kallioalue (KA0090150) sijaitsee noin 12.7 km etäisyydellä.

5.3 Luonnonsuojelun alueet

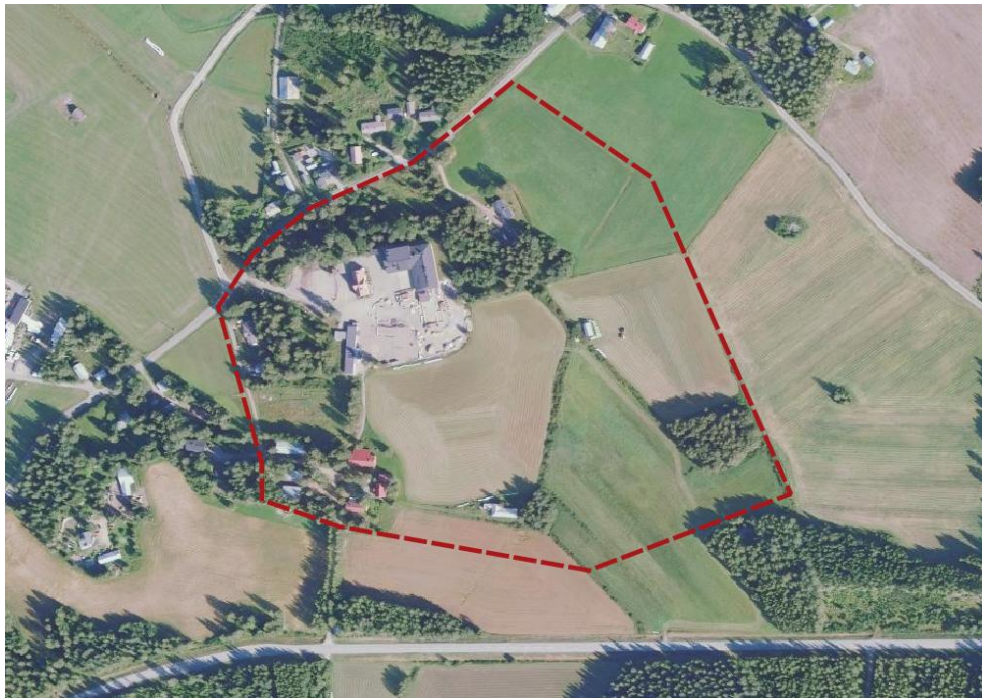
Selvitysalueella sen välittömällä lähialueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmien alueita tai Natura-ohjelman alueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijoittuvat noin 2.8 km päähän ja Natura-alueet noin 2.5 kilometrin päähän.

5.4 Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys

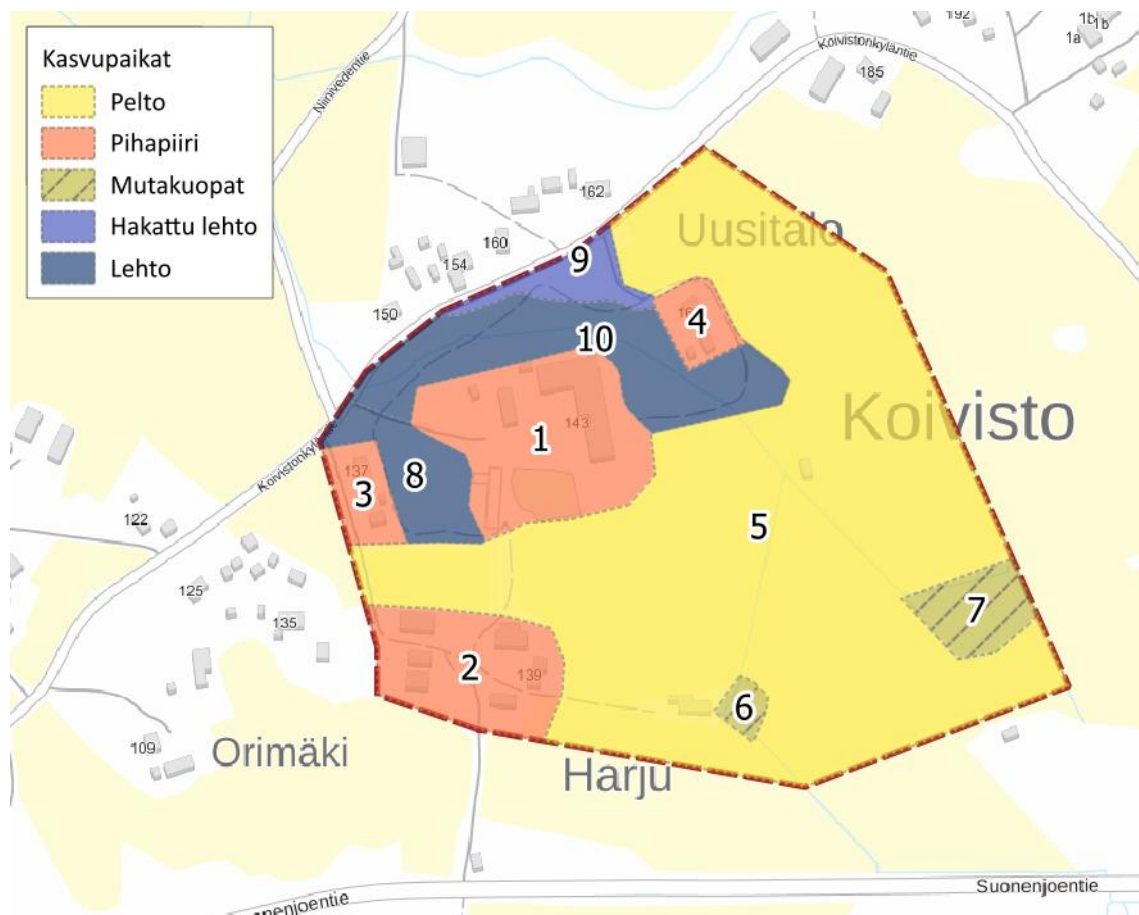
Selvitysalue on pitkäaikaisen ja intensiivisen ihmistoiminnan aluetta. Pääosa alueesta on peltoa ja huomattava osa muusta alueesta on erilaisia pihapiirejä. Puustoisia alueita on vain vähän lähinnä koulun lähialueella. Maaperä on kauttaaltaan jossain määrin muokattua ja täysin luonnontilaisia elinympäristöjä ei esiinny.

Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista eikä selvityksessäkään havaittu uhanlaista kasvilajistoa. Vieraslajiongelman alueella on vaikea, ja etenkin jättipalsami on päässyt leviämään hallitsemattomasti.

Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kuvan 5 kartan mukaisesti numeroituna.

Kuva 4. Selvitysalueen ortoilmakuva.

Kuva 5. Selvitysalueen kuviokartta.

Kuviot 1–4. Rakennetut alueet. Koulukeskuksen alue rakennuksineen ja pihamaineen (1), Harjun tilakeskus (2) sekä alueen muut rakennetut omakotitontit (3 ja 4).

Kuva 6. Vanhakoulu edustalla ja uusi rakennus taustalla.

Kuvio 5. Selvitysalueen peltoaukea. Kostein peltolohko on alueen kaakkoisosassa.

Kuva 7. Selvitysalueen peltoja kuvattuna Suonenjoentien suunnasta kohti koulukeskusta.

Kuvio 6. Vanha mutakuoppa-alue tai muu tarkoituksella kaivettu allas. Altaan pohjalla kasvaa esimerkiksi korpikaislaa, mesiangervoa ja nokkosta. Ympäröivällä vallilla on mäntyjen ja koivujen muodostamaa varttuvaa sekapuustoa. Allas oli kesän selvityksessä täysin kuiva.

Kuva 8. Kuvion 6 vanha allas.

Kuvio 7. Edellistä laajempi melko tyypillinen vanhamudanottoalue ja todennäköinen entinen suo. Alueella on varttuvaa ja osin ikääntynyttäkin koivua. Lahopuuta on muodostunut hyvin runsaasti. Lajistossa esiintyy esimerkiksi korpiorvokkia, metsätähteä, käenkaalia, metsäkortetta, metsäalvejuurta, oravanmarjaa, tuomea, vehkaa, mustaherukkaa, sudenmarjaa, puna-ailakkia, metsäimarretta, kieloa, lillukkaa, korpiimarretta, peltokortetta, mustikkaa, korpikaislaa, karhunputkea ja punaherukkaa. Vaikeasti tyypiteltävällä alueella kasvupaikka vaihtelee kuoppien pohjien kausikuivista allikoista ruohoturvekankaaseen ja paikoin tuoreeseen keskiravinteiseen lehtoon (OMaT).

Kohde arvotettiin arvokkaaksi luontoalueeksi alimmassa luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteella ei ole luonnontilaisia luontotyyppejä. Kriteerinä on käytetty erityisesti koivulahopuun jo nyt huomattava määrä, joka tulee tulevaisuudessa vielä lisääntymään merkittävästi. Peltojen ympäröivät lehtimetsäsaarekkeet ovat myös lintutiheydeltään korkeita. Alueen luontoarvojen säilymisen ratkaisee metsänhoito.

Kuva 9. Lahopuustoista koivikkoa kuviolla 7.

Kuvio 8. Vanha koulun pihapiiriin sijoittuva vahvan kulttuurivaikutteinen metsäkuvio, jossa kasvupaikkana on lehtomaista kangasta (OMT), tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT). Puusto on varttuvaa ja osin iäkstäkin koivua. Kohde on tuoreelta hakattu hyvin harvaksi ja vanhat koivut on pääosin kaadettu. Yleisilme ennen hakkuuta on ollut hakamainen.

Kasvillisuudessa runsaita ovat vuohenputki, lillukka, metsäimarre, oravanmarja, käenkaali, ahomansikka, kultapiisku, rätvänä, särmäkuisma, mustikka, puolukka ja nurmitädyke.

Kuva 10. Kuvion 8 hakattua lajistoltaan monimuotoista koivikkoa.

Kuvio 9. Tien varren rinteeseen puoliavoimeksi hakattua lehtoa, jossa valoisuuden lisääntyneen kasvillisuus on hyvin rehevää. Puusto on harvaa koivua. Alue on vanhaa peltomaata. Lajistossa runsaita ovat maitohorsma, mesiangervo ja vadelma.

Kuva 11. Kuvion 9 vanhaa peltomaata, jossa on nyt rehevää puoliavointa lehtoa.

Kuvio 10. Koulun pohjoispuolinen puroalue ja sitä ympäröivät metsät. Luonnontilaisen kaltaisinta puro on rajauksen länsilaidalla noin kuvion puoleen väliin asti. Tässä uoma on voimakkaasti kivikkoinen. Ylöspäin mentäessä uomaa on kaivettu ja vanha peltomaa on aikanaan myös ulottunut aivan puroon kiinni. Puron pohja uoma on hietainen. Voimakkaimmin muuttunut on puron kaakkoisosa, jossa on selkeät kaivuupenkat.

Puronvarren ympäristön lajistoa ovat harmaaleppä, tuomi, raita, mesiangervo, punaherukka, lehtokorte, korpi-imarre, metsäimarre, sudenmarja, vadelma, rönsyleinikki, käenkaali, ojakellukka, metsäkurjenpolvi, metsäkorte, huopaohdake, nokkonen ja maitohorsma. Aivan puron varressa kasvaa hiirenporrasta, korpikaislaa ja useissa kohdin **purolitukkaa**. Purolitukkaa on erityisen runsaasti puron yläjuoksun suunnassa. Lehtotyyppinä alueella on vallitsevasti kostea runsasravinteinen lehto (OFiT). Tiheikköistä tuoretta keskirasvanteista lehtoa (OMaT) on myös puron yläjuoksun suunnassa uuden koulurakennuksen ja puron välissä. Puron itäpuolen lehdossa vanha peltovaikutus on voimakkaampaa. Lajistossa runsaita ovat metsäkorte, mesiangervo, metsäälvejuuri, rönsyleinikki, korpiorvokki, aitovirna ja rentukka. Puusto on varttuvaa ja varttunutta koivua.

Koulun kohdalla rinteessä on kulttuurivaikutteista vanhapuustoista sekametsää, jossa on mäntyä, haapaa ja koivua. Alueella on huomattavan järeitä haapayksilöitä. Lajistoa ovat mustikka, puolukka, lillukka, metsäkurjenpolvi, kultapiisku, käenkaali, keltanot ja kielo. Kasvupaikka on lähinnä lehtomaista kangasta (OMT) ja kuivaa keskirasvanteista lehtoa (VRT).

Alueelle on toteutettu suunnittelultaan epäonnistunut frisbeegolfrata. Rehevän kasvillisuuden vuoksi radan käyttö kesäaikaan on mahdotonta.

Puroalue ja ympäröivä metsäalue rajattiin arvokkaana luontokohteena luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen edustavuutta alentavat alueella pitkän ajan kuluessa tehdyt maan ja purouoman muokkaukset. Tuoreempia vaikutuksia on aiheutunut vieraslaji jättipalsamin leviämisestä ja frisbeegolfradan rakentamisesta. Alueella on kuitenkin erityistä merkitystä koulun lähiluontokohteena. Jättipalsamin torjuntaan koulun läheisyys antaa mahdollisuuksia, koska työtä voisi olla mahdollista tehdä oppilaiden talkoina.

Alueen luontotyypeistä tuoreet keskiravinteiset lehdot ja kosteat runsasravinteiset lehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (**VU**). Alue on lepakoiden paikallisesti merkityksellinen ruokailualue. Silmälläpidettävistä lajeista (NT) alueella oli käenpiian reviiri.

Kuva 12. Puron keskiosan luonnontilaisen kaltaista osuutta.

Kuva 13. Voimakkaammin kaivettua puron yläjuoksunpuoleista osaa. Kuvan keskiosassa purolitukkakasvusto.

Kuva 14. Koulun rintein sekametsää.

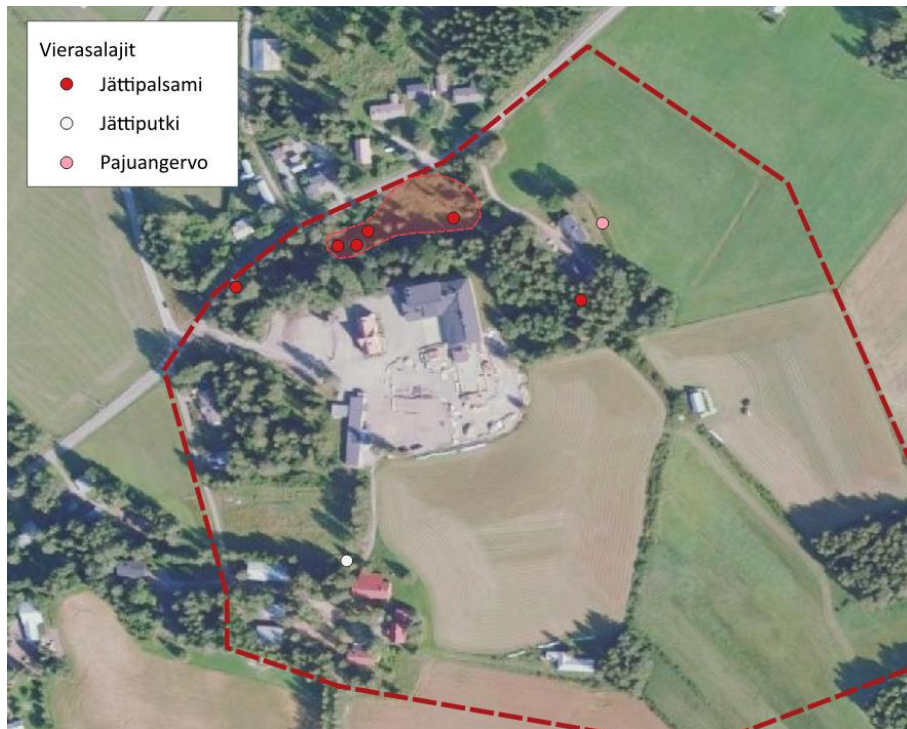
Kuva 15. Hyvin järeitä haapoja puronvarren tuntumassa.

5.5 Vieraslajit

Koulun yläpuolisessa puronotkossa on hallitsematon jättipalsamiesiintymä, joka peittää jo huomattavia pinta-aloja ja todennäköisesti leviää edelleen nopeasti. Nopeat torjuntatoimet ovat tarpeen.

Harjun tilakeskuksen pohjoisreunalla todettiin jättiputken esiintymä.

Komealupiinia ei juuri esiinny. Kuvion 4 kiinteistöllä on pajuangervosta kasvatettu pensasaita.

Kuva 16. Haitallisten vieraslajien todetut esiintymät. Vaikean jättipalsamitilanteen alue on rajattu punaisella.

5.6 Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueella ei havaittu merkkejä liito-oravista. Koulun pohjoispuolinen metsäkuvio vaikuttaa liito-oravalle erinomaisesti sopivalta. Esiintymistä voi rajoittaa metsäkuvion pienehkö koko ja toisaalta melko eristynyt sijainti peltovaltaisen alueen keskellä.

5.7 Viitasammakko

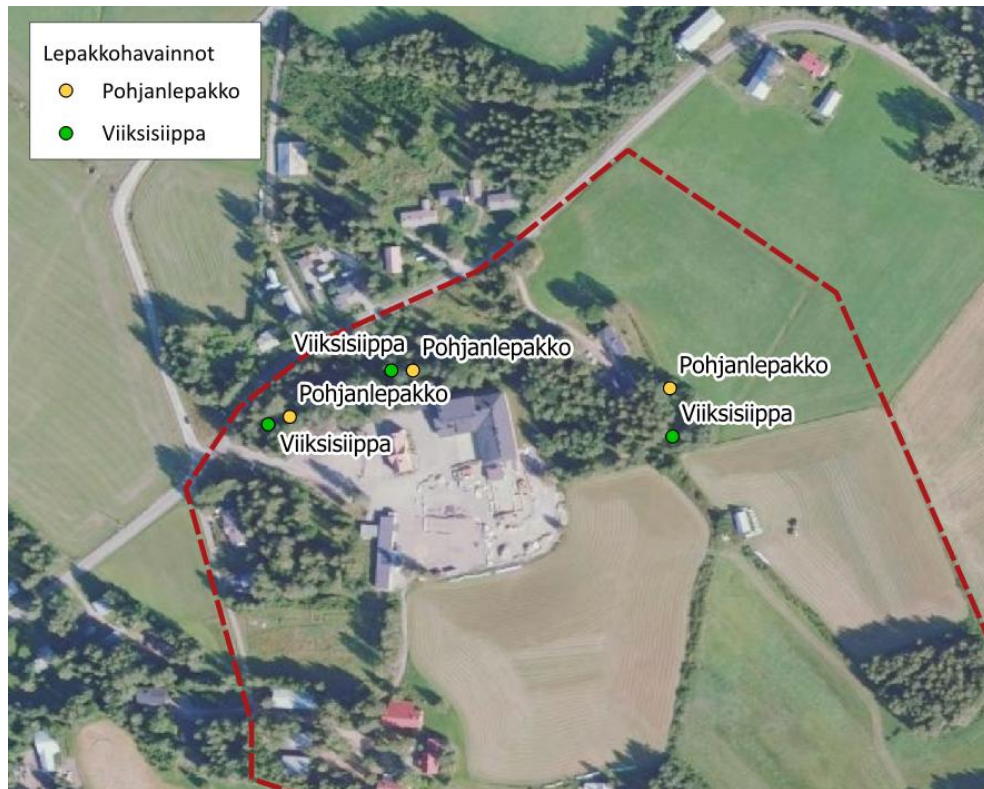
Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueelta ei tehty havaintoja viitasammakoista. Selvitysalueen ojalinjasto oli melko virtaava ja toisaalta ilmeisesti kausikuiva ja siksi viitasammakoille huonosti sopiva. Vanhojen mutakuoppien alueella on keväällä vesialtaita, mutta nekin olivat kesällä täysin kuivia.

5.8 Lepakot

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvityksessä havaittiin lepakkoja koko koulun viereisen puronvarren alueella. Havaitut lajit olivat maantieteellisellä alueella yleisimmät pohjalepakko ja viiksisipppa. Molempia tavattiin yksi yksilö kolmessa kohtaa. Lepakot liikkuvat aktiivisesti koko puronvarren alueella, joten kokonaisyksilömäärää on vaikea arvioida. Todennäköisesti molempia lajeja oli alueella useampia yksilöitä.

Kuva 17. Lepakko havaintojen sijoittuminen selvitysalueen pohjoisosassa.

Havainnot alkoivat nopeasti auringonlaskun jälkeen, mikä viittaa levähdyspaikkojen sijaintiin lähialueella. Selvitysalueella ja sen lähialueella on hyvin runsaasti lepakoille soveltuvia rakennuksia. Mahdollista on myös päivehtiminen puron varren varttuneen metsän alueella, jossa esimerkiksi hyvin järeissä haavoissa voi olla soveltuvia koloja.

Havaintojen perusteella varjainen puronvarsi on lepakoiden aktiivisesti käyttämä ruokailualue ainakin kesän valoisimpina aikoina, jolloin se tarjoaa lepakoiden suosimaa hämärää.

5.9 Pesimälinnusto

Selvitysalue on viljelysmaata ja sen reunoille sijoittuvia lehtipuuvaltaisia metsiköitä. Tällaisissa ympäristöissä linnuston lajimäärä ja myös paritiheydet nousevat melko korkeiksi. Lajisto koostuu kulttuurialeuiden, peltojen, pensaikoiden ja lehtipuuvaltaisten metsien lajeista. Vaateliasta metsälajistoa ei havaittu.

Runsain laji oli pienenä koloniana purolehdossa pesinyt räkättirastas. Huomionarvoinen laji on purolehdossa reviiriä pitänyt käenpiika, joka on nykyisellään varsin harvalukuinen ja taantuva laji.

Peltojen lajisto oli niiden kokoon nähden melko edustava koostuen kuovista, kiurusta ja ruisrääkästä.

Uhanalaisista lajeista havaittiin vain vaarantunut (VU) haarapääsky, jonka pesinnän sijoittumista ei saatu paikannettua. Laji viihtyy myös kulttuuriympäristöissä. Silmälläpidettäviä lajeja tavattiin useita.

Taulukko 1. *Havaittu pesivä maalinnusto ja lajien uhanalaisuus.*

Havaitut lajit	Parimäärä	Uhanalaisuus
Ruisrääkkä	1	
Kuovi	1–2	NT
Metsäviklo	1	
Käenpiika	1	NT
Käpytikka	1	
Kiuru	1	NT
Haarapääsky	1	VU
Västäräkki	1	NT
Peukaloinen	1	
Rautiainen	1	
Punarinta	2	
Räkättirastas	6	
Punakylkirastas	1	
Viitakerttunen	1	
Lehtokerttu	1	
Pensaskerttu	1	
Pajulintu	2	
Kirjosieppo	1	
Sinitiainen	1	
Talitiainen	1	
Harakka	1	NT
Varis	1	
Pikkuvarpunen	1	
Peippo	3	
Tikli	1	
Vihervarpunen	1	
Punavarpunen	1	NT
Keltasirkku	1	

Kuva 18. Huomionarvoisten ja harvalukuisten pesimälintujen sijoittuminen.

6 Laji.fi havainnot

Alueelta on Laji.fi -aineistoissa suojelullisesti merkittävistä lajeista tietoja vain tuulihaukan säännöllisistä pesinnöistä ilmeisesti peltoalueen ladon päädyssä. Havaintoja on vuosilta 2000–2022. Tuulihaukka ei ole uhanlainen laji.

7 Johtopäätökset

Selvitysalue on pitkäaikaisen ihmistoiminnan aluetta. Täysin luonnontilaisia luontotyyppejä selvitysalueella ei ole lainkaan.

Selvitysalueelta rajattiin kaksi luonnon monimuotoisuudelle tärkeää aluetta. Koiviston puron alueella on uhanalaisiin luontotyyppihin liittyviä arvoja, joskin sen edustavuutta heikentää aiempi maankäyttö. Alue on kuitenkin myös lepakoiden paikallisesti tärkeä ruokailualue. Koiviston mutakuoppien alue on sekundäärinen elinympäristö, jossa arvoa tuo alueen runsas lahoppuusto.

Alueella ei tehty havaintoja luontodirektiivin liitteen IVa lajeista pois lukien alueella ruokailemassa havaitut lepakot.

Selvitysalueella ei havaittu erityisen huomionarvoista pesimälinnustoa.

Kuva 19. Selvitysalueen arvokkaiksi tunnistetut alueet.

8 Viitteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s
- Luonnonsuojeluasetus (1066/2023).
- Luonnonsuojelulaki (3/2023).
- Metsälaki (12.12.1996/1093).
- Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. SYKE 43/2023
- Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).
- Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.
- Vesilaki (27.5.2011/587).